

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:
 Egy évre 24 koron.
 Egy hónap 2 koron.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 koron.
 Egy hónap 3 k. 40 t.
HIRDETÉSEK:
 4-szorosos poltí sor egyszer 20 tít.
 minden sorvonalonként 16 títler.
 Nyitási ára 60 títler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetemi
 varssiak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 602.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Résevép-
 Társság.
 József főhercegeget 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1909

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, január 3

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérfők: Kiténtetés készöl.
- A revízió.
- Víthar előtt.
- Ujévi beszédek.
- Miniszteri döntés a hídkölcsonygyben.
- Pesti tréfák.
- A hamisjétékos.
- A mégnások csetője.
- Fogházbüntetés egy hazafias versért.
- Az olaszországi katasztrófa.
- Ferenc József az aradi színpadon.
- A dívet
- Tárca: Szilveszter-éji álmok.

Kitüntetés készöl.

Arad, Január 2

Király ő felsége, sajnos, már hajlott koránál fogva se követheti érdemes elődjének, Mátyásnak szokását s nem keresheti föl álrubában különféle rendű alattvalóit. Mert csak így szerezhethet az uralkodó meggyőződést arról, hogy ki a derék, ki a hitvány, ki az önzetlen, ki a stréber, ki a tisztakezü, ki a panamás, ki a szerényen dolgozó és ki a lármázóna tunya. Nem eshetik meg, hogy például egy szürke hordár leveesse a zubbonyát, amely alól ragyogó uniformis szikrázik elő, az uniformis viselője pedig kijelenti, hogy ő Habsburg Ferenc József, aki ezenel lovaggá nevezt ki azt, akinek érdemeiről meggyőződött, ellenben lehuzza az udvari tanácsosi méltóságot amarról, akit haszontalannak ismert.

S miután a király a koronája alatt nyüzsgő emberek érdemeiről nem tud köz-

vellen tapasztalatokat szerezni, az érdemek jutalmazásának egyéb módja nem marad hátra, mint a kiténtetésre való fölterjesztések. A polgármesterek, a főispánok, a miniszterek megküldik a kabinetirodának a címekre, rendjelekre érdemeseket. Ott bizonyára negyszemű rostára kerül a sok név; s akik a rostában maradtak, azokhoz hozzámérik a nekik járó rendjelet és címet. Finom, tönéntelen tapintatot és bölcseséget igénylő latoló mesterség ez: kiszámítani, hogy milyen közéleti pálya jut el a harmadik osztályu vaskoronarend sulyáig, milyen fokú jólékonyság billenti meg a mérleget, ha a másik oldalon a királyi tanácsosság van, és hol alkalmazható köztetszés-e a magyar nemesség? S a kabinetirodában azt mind elvégzik; az igaz, hogy egyéb, okosabb dolguk sincs.

Ezt a módot kellett választani azoknak is, akik néhány napja az aradi közélet egy derék öregének kiténtetése érdekében tanácskoztak a polgármesterrel. Az indiszkréción, a hirszolgálat legjobb szolgája, amikor ezt a dolgot a nyilvánosság elé elpelte, különböző fölfogásokra talált. Az első és az általános érzés az elszörnüködés volt, hogy ezt a dolgot ennyire idő előtt, az ügynek meg nem érett formájában kipa tantották. Az ilyen kiténtetésnek (még olyankor is, ha a kiténtetett azt maga kéri) meglepetésül kell jönnie, hogy az, akit ér, elmondhassa, mennyire nem számított a királyi kegynek felé sugárzó mosolyára. Mások azt mondták: ideje is már, hogy Aradra

is jusson valami ordó-fele, kiténtetés. Ez-tendők óta nem ér itt mást az ilyen, csak katonákat, a kik bizonyos rangfokozatoknál automatikusan kapják a rendjeleket. Ez vezeti a téves gondolatokra a naiv polgárokat, akik azt hiszik, hogy a katonák hadi érdemekért kapják a rendjeleket. Ki is fakad néha a civil-epe: „H. rmiao esztendeje nem volt háboru s mégis a legfiatalabb őrnagy keble végig tele az ordó-pántlikákkal!“ A harmadik nézet, a mely csak itt-ott szólalt meg, ez volt: hát nagyobb, több a királyi kiténtetés annál, mint a mit az a derék ember már a társadalomtól megkapott?

Cimkőrságról, rendjelről írni öreg téma lenne, de nem is illik az esethez. Hiszen, a kiról szó van, nem maga szomjazta azt s bizonyára legkevésbé tehet arról, hogy a tisztelői ezzel akarják meglepetni. Pár esztendő előtt azonban a király személye körül való miniszter azt írta egy éves működése krónikájánál: „ebben az évben a kiténtetések szüneteltek.“ Ha ez kirakatra való dolog, akkor a kiténtetések valakire árnyat hárítanak; vagy azokra, a kiknek a kezén mennek keresztül, vagy pedig, a kik kapják. Azóta a rendjeleknék és címeknek valamivel jobb híruk lett, de még mindig nem olyan, hogy sajnálni lehessen, ha abból Aradaak ép olyan kevés jut, mint az egyéb, kormány-jóindulattól függő dolgokból. A kiténtetések után való vágyódást egyébként mindig az szüli, ha a kiténtetést más kapja meg. Cziróka, Maróka ur királyi tanácsosságot kapott, füttyölök a címre, sőt mosolygok rajtuk,

Szilveszter-éji álmok.

Mesének beillik az a valóság, amit tollba mond az emlékezésem. Alig tíz esztendeje történt dologról fellebbenti a feledés áthatatlannak tetsző fátyolát.

Szilveszter napja a vidéken talált és így szívesen vettem gyárigazgató barátom meghívását, amely nem is egy estére, hanem két napra — a Szilveszter és újév napjaira szölt.

Mindenütt a világon az elmúlt év utolsó és a beköszöntő év első órái mulatozással telnek. Fele teni a multat és vigan, bizalommal beletekinteni a jövőbe, ez a jelszó. Nálunk, magyaroknál kissé megnyulnak ezek az órák napokra; tán azért, mert sokat kell felejtenünk és nagyon is gondtalanul, vigalmi mámortól kábultan kell a jövőbe néznünk, nehogy már eleve visszariadjunk attól a sötétségtől, melybe belefutnak összes reményeink!

Kora délután felültem a vonatra és a döcögős vicinálison két óra alatt elértem utazásom célját. A pályaudvar már hangos volt a folyton érkező vendégek üdvözlésétől. Kocsin, lóháton, gyalog, vasuton gyülekeztek mindenfelől. A szolgabíró, a főerdész, a pap, a tanító, a postamesternő, a vidéki fiskálisok, a pénzügyőrök, ki egyedül, ki családjával, sőt még a fővárosból érkezett vendégeivel együtt mind elfogadta a gyárigazgató meghívását. Egész megszeseségből, a három-négy órányira fekvő helyekről, a többi gyárakból is jöttek a gyári tisztvi-

selők, mert egymás közt megösztották az ünnepeket. Husvét, pünkösöd és karácsony alkalmából nálunk volt a vendégség. A gyárban izgatottan folyik a készülődés, hogy mindenki jól érzze magát. A figyelmes házigazda arról is gondoskodott, hogy a távolabb lakók rendelkezésére kellő pihenő ágy álljon rendelkezésre és így csak azok legyenek kénytelenek hazaféradni, akik rövid időn belül az újévi nagy ebédre ott lehetnek.

Ami a szemnek és szájnak, testnek és szívnek kellemes és izgató, az feltalálható ezen a nem ugyan hetedhét országra, de legalább is ugyanannyi falura szóló mulatozáson. Azt tán felesleges megjegyezni, hogy nagyon sok volt a szép asszony és a bájos leány, mert ez természetes jelensége a magyar vidéknek általánosságban. De már a szórakoztatás annyi sokféleségében, mint ez estén tapasztalhattuk, egyhamar nem lesz részünk. Volt ének és zongorajáték, hegedű- és fuvola-produkció, akadt cimbalom- és harmonium-művészt. Az öreg urak kártyázhattak, a fiatalok táncoltak. És még a mamák sem maradtak figyelmen kívül. Ki volt rendelve néhány idősebb tisztviselő az oldaluk mellé, akik a legtréfásabb kártya-társasjátékokat rendezték velük. Étel és ital volt tulton-tul és éjfélkor eldurrogtak Francois Lajos barátunk pompás Transsylvania pezsgői beláthatlan sorban. Jól találta magát mindenki és ismételten a meghangosabban éltették az új esztendőt, úgy hogy az elegendő lett egy hosszú emberélet összes üjlesztendőinek javára.

Mégis csak valahogy be kellett fejezni a nagyon is hosszúra nyuló éjszakát, mert a másnapi tulajdonképeni hivatalos nagy ebéd előtt valamennyien néhány órai pihenőt óhajtottak, hogy az evés és ivás újabb nagy csatáját sikerrel megállhassák.

A társaság nagy része haza távozott, hogy alig 5-6 óra múlva megint visszatérjen. Mi, akik a gyárban kaptunk lakást, fütést, világítást és egyéb teljes ellátást, hamarosan nyugodni tértünk. Másnap, vagy talán helyes kifejezéssel aznap a reggelinél — vagy ha úgy tetszik, gyomrunknak forró teával való rendbehozatalánál — mert hisz a reggelin még lefekvés előtt tultünk — hamarosan hangos jókedv kerekedett a társaságban. A gyárigazgató rendkívül nagy öröme, valamennyien jól éreztük magunkat és e néhány órai nyugalom szinte megifjított. Új erőt adott az újabb dárídókhoz.

Kisebb csoportokba verődve eltrécseltük az időt, amíg a városból érkezőket vártuk. Az én szerencsés sorsom három leányka közé jutott — nem egészen véletlenül. Elbeszélgettünk erről és arról. A nyelvünk hegyére vettük egyenként a vendégek és házbellek összes gyengéit és mikor már alaposan kiszóltunk mindenkit, kíváncsiskodóan azt kérdeztem hölgyeimtől, hogy mit is álmodtak? Azt gondoltam, rövid válaszuk az lesz, hogy semmit, mert túl fáradtak voltak a sok táncolástól.

Tévedtem. A nő képzelme a szórakezés szárnyatkap és az álom országában aztán

ha Cziróka és Maróka ur örülni tudnak rajta; de ha ők királyi tanácsosok, s én nem, aki elbizottság nélkül legalább annyit érek, s kétszer annyit köztevékenykedtem, vagy áldozatkészkedtem; azt találják látni, hogy ők különbek, mint én. A közönség hallja, hogy mindenik közjegyző husz év után rendjelet kap; vajjon nem lesz-e szinte lesújtó az egyik közjegyzőre, ha husz évi váltó-óvatolás után híjával marad ennek? Ilyenek termik meg a legkevésbé hín emberek keblében is az étvágyat a kitüntetésekre, s ilyenek adják a barátoknak, rajongóknak az ötletet: „de az öreg megérdemli, hogy egy kis lovagkeresztet kapjon.” Franciaországban a forradalom után csak egy kitüntetés maradt meg: a becsületrend és a cím-nyavalya sehol se tobzódik úgy, mint Franciaországban.

Az öreg megérdemelte... Bizonyos és ebben nem lehet kétség. De sokkal inkább megérdemelte volna, hogy békén hagyják, s ne ajánlgassák semmilyen királyi fölcifrázásra. Meg, hogy azt higgyék: ő csak azután, a kitüntetésnek utána fog igazán számítani. A míg a királyok újra nem járnak áruhában, hogy az érdemeikről tapasztalást gyűjtsenek, addig az érdemek hivatott bírāja, jutalmazója és kitüntetője azok maradnak, a kiknek nincs szükségük áruhára: az emberek, a társadalom, a publikum, vagy akárminek hívjuk. Maradjon ez továbbra is távol Aradtól. Nekünk nincs szükségünk arra, hogy a hivatalos lapból tudjuk meg, ki közöttünk a derék, a jószívű, a közcélokért munkáló, kit illetnek olyan címmel, amely magában hazugság; se a király, se az udvar nem kér attól tanácsot, Ferenc József nem tekinti lovagjának, akit így neveznek. Aki pedig azt képzei, hogy a megnevesítésével ő kezd el a családját, ő az ő, — az megszegi az Ur ötödik parancsolatát, amely szerint a papját mindenki tisztelni köteles a földön. +

A revízió.

Az utóbbi időben rendkívül nagy számmal alakultak a vidéken az új vállalatok, különösen pedig a részvénytársasági és szövetkezeti alapra fektetett új pénzintézetek. Ebben a tekintetben bizonyos tulprodukciónak is következtet be, úgy hogy ninesen az a kis hely, melynek a maga bankjai ne lennének. Ezek az intézetek eleget tesznek a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek, választanak igazgatóságot, meg felügyelő-bizottságot, melyek negyed- vagy félevenként az ugynevezett rovincsolást meg is ejtik. Azonban — különösen a felügyelő-bizottságok ily intézeteknél laikusokból, sőt olyan egyénekből is állnak, kiknek a pénzintézetek ügyviteléről, vagy magáról a könyvvezetésről fogalmuk sincsen.

Ilyenkor a felügyelő-bizottság hatásköre, amelynek a kereskedelmi törvényben oly nagy jelentősége van, s mely tulajdonképpen a részvényesek érdekeinek pajzsa kellene hogy legyen, egyszerű formasággá zsugorodik, minek hátránya a kipattanó tragikus eseményeknél valik nyilvánvalóvá, midőn a hozzá nem értő könnyen félrevezethető revizor hűtlen kezelésére ad alkalmat.

Máról holnapra, különösen törvényhozási intézkedés nélkül ezen veszedelmeket rejtő állapotokon segíteni nem lehet. De így is hasznára lehet az ellenőrzésnek, ha a rovincsolásra hivatott egyének kötelességeik felől némi tájékozást nyernek.

Ezért, tekintettel az évi zárlatokra, aktuálissá vált, hogy a gyakorlati élet néhány igazságát röviden összefoglaljam. Ez annyival is inkább közérdekűnek látszik, mert a fentebb elmondott fejlődés révén a vidéki értelmiségnek alig van oly tagja, kit a közbizalom valamely ily vállalatban, igazgatósági, vagy felügyelő bizottsági szerephez ne juttatna.

A revízióhoz a legelső feltétel a tisztviselő kar szeplőtlen tisztessége és megbízhatósága, ha ez megvan, akkor felesleges minden revízió. De ha csak 2 tisztviselő összejátszik, akkor hosszú figyelés és nagy gyakorlati érzék és ismeretség kell ahhoz, hogy a szabálytalanságot bármely irányban, vagy formában azt el-

kövezték — felfedezték, ha csak a véletlen nem jön segítségül.

Ahány ház, annyi szokás, vagyis lehetetlen egybeható rovincsolásra nézve, bizonyos rendszabályokat, vagy bizonyos módszert meghatározni.

Sok munka jelent meg már ezirányban, de mily jók voltak azok irodalmilag, oly elfogadhatlanoknak bizonyultak a gyakorlatban.

Sokat halottunk már az angol és amerikai Chartered Accountants és a németországi könyvrevizorokról, hogy azok igen eredményesen működnek mindenfelé, de nem tudjuk azt milyen rendszabályok szerint végzik vizsgálatukat.

Az bizonyos, hogy lelkiismeretes könyvvizsgálónak figyelmét mindenre ki kell, hogy terjessze, mi az ügykezelésre és vagyonnevelésre vonatkozik. Első sorban kell, hogy minden egyes könyvelési tételt a keletkezésétől kezdve mindaddig végigvizsgáljon, míg a tétel az aktívák vagy passívák valamelyik csoportjába beleolvad. Megállapítandó az is, hogy a kérdéses tétel, mily alapon könyveltetett, arra hivatott egyén utalványozta-e, végül, hogy valóságos tartozás, vagy követelés képezte-e alapját. Meggyőződés szerzendő arról, hogy a mi vagyonnak szerepel, tényleg vagyon-e és a mi tehernek van kitüntetve, az teher-e, miként származott és hogy az összes tételek megfelelő számlán könyveltettek-e? A pénzszerkevényben fekvő váltókat, értékeket kell, hogy lássa és kell, hogy meggyőződjön róla, vajjon megfelelnek-e a kimutatott értéknek. Arukészlet, különösen a gyártás alatt levő anyagkészletek értékeléséről kell, hogy minden irányban informáltassa magát ahhoz értő szakembereknél, hogy a könyvek szerinti összeget azok meg is érik-e. Vizsgálandó még az ingatlanok számlája, figyelem fordítandó az eszközölt leírásokra, a főtelep vagy intézetnek fióktelepeivel történő elszámolására, valamint az emisionális és konszorcionális üzleteikből eredő nyereség vagy veszteség mikénti könyvelésére.

Ezen lelkiismeretes teljesített fáradságos munka után kezdetjük csak a mérleg felülvizsgálását.

Ha pontos a könyvelés és a tartozik és követel tételek a valóságos értéknek megfelel-

szi sebes repüléssel a legszebb tájakra, olyan környezetbe, amelyben szívük szerint készsággal időznek.

A fekete haju, bogár szemű, kreol bőrtő román származású Olga — akit az éj királynőjének neveztek el — igen élénken válaszolt kérdéseimre:

— Hogy mit álmodtam, nos, elmondok rövidesen. Menyasszonya voltam egy gazdag, imponáló külsejű, befolyásos férfinak, aki rengeteg vagyonával képes lett volna összes vágyaimat teljesíteni. Külön házat ígért, amelyben lakni fogunk. Annyi szolgám lett volna, hogy legtittkosabb gondolataim azonnal a végrehajtással teljesültek volna. Állandóan négylovas hintóban jártam volna és az év nagy részét a világ legszebb tájain — a Rivierán és Svéd- és norvég földön — utazgattunk volna be. Pénzem, igen sok pénzem lett volna és nekem ez a boldogságom, mert ezzel, úgy vélem, teljesedni tud minden kívánságom, valamennyi titkos vágyam. Az aranyakkal bőségesen díszített, valódi brüsszeli csipkékből készült menyasszonyi ruha már rajtam volt, ott állt a négyes fogatú remek hintó az ajtó előtt és amikor be akarok szállni a kocsiá, rápillantottam a mögöttem álló daliás vőlegényemre, megbotlottam — és felébredtem. Lássa kérem — fejezte be Olga a román leányok szabadszáju modorával — egy leány is úgy botolhatik, hogy azért sértetlen marad. Magamnak ez csak annyit ártott, hogy a rideg valót még súlyosabbnak érzem és a bizonytalan jövőtől való elem még jobban nyugtalanít.

— Egy kis megjegyzésem volna erre a mozgalmas álomra — mertem felszólalni Olga elhallgatása után. — Hát kérem, a szív miért nem szolt bele az álom csintalan játékába? Akivel egy életre szövetséget kötünk, az adhat pompát és gazdagságot, nem lesz semmi értéke ha nem ad melléje melegen dobogó szívet.

— Olga nevetett.

— Ugyan kérem — mondta — mi románok meleg vérűek vagyunk. Nekünk nem szivdobogásra, hanem cselekvőképes, erős férfira van szükségünk. Már pedig az én álombeli vőlegényemnek épp az volt a kiváló előnye, hogy gazdag és erős volt. Daliás alakját mindenki megirigyelte volna tőlem.

— Olgácska édes, nagyon elveti a súlykot mondám. — A földi boldogság nem az érzéki-ségen alapszik, amely ideig-óraig tart és a ridegségével megtört testet irgalmatlanul félrelöki, hanem igenis a szív nemességén és lélek magasztosságán. Ezt kell keresnünk a férfiban, ha a jövőnk helyes alakulását nem tévesztjük szem elől pillanatnyi élvezetekért. Az ön választottja talán nyers, követelő, szívtelen ember lett volna és akkor egész élete — dacára a sok pénznek — feldult, elhibázott lett volna.

— Kérem, ne vitakozzunk ilyen álombeli dolgokról — viszonzta Olga. — Engem a maga óvatos bölcsessége nem fog megváltoztatni. Én nem akarok mást, mint sok pénzt és daliás alakú férjet. Ha nincs lelke, hát annál jobban fogom költeni a pénzt és ebben találok majd gyönyörűséget. Gazdag akarok

lenni és ha ezt a sors elérnem engedi, úgy hiszem, boldog is leszek.

Nem fészegtettem tovább a dolgot. Visszatevő volt egy fiatal leánykának ez anyagias gondolkodása, amit csak annak tulajdonítottam, hogy otthon folyvást a jövő súlyos voltáról beszéltek és egyre hajtogatták, hogy csak jómódu embernek legyen a felesége, avagy maradjon inkább pártában.

A szőke haju, kissé álmos szemű, német vérből származó Mártához fordultam kérdéssel, hogy ő vajjon mit álmodott Szilveszter éjjelén?

— Egyedüli kedves foglalkozásom az olvasás — kezdte Márta az álmaról való beszámolást. De mivel nappal a ház körül kell munkálkodnom, rendszeren az éjjeleket kell felhasználnom egyedüli szenvedélyem kielégítésére. A tegnapi és mai nap nagy veszteségszámomra. Nem olvashattam, tehát segítségemre jött az álom. Ott voltam egy tudós férfinak az oldala mellett. Reggeltől estig és ugyyszólván estétől reggelig olvastunk, tanultunk, dolgoztunk e tudós gyönyört adó műhelyében. Az uram nehéz fizikai és algebrai munkálatokkal volt elfoglalva és engem zavaró talanul hagyott elmélyedni történelmi regényeim megalkotásában. Boldog és megelégedett voltam, mert elértem azt, ami után vágyódtam és amit a szüleim egyre elleneznek. Bismarckról megírt háromkötetes regényemet vittem a kiadóhoz, aki elkérte betekintés végett. Amikor átnyújtottam neki, valahogyan kicsuszott a kezéből és az egyes lapok százfelé szálltak a tá-

nek, akkor az jó. Ezirányból kifolyólag a mérlegvizsgálat könnyű és gyorsan készen van. Kötelessége a könyvvizsgálónak arra is figyelmen kívül hagyni, hogy az adósok tartozásaival szemben a hitelezők követelései mily arányban állnak és hogy a mérlegbe beállított aktívák valóban azok-e és a passzívák is a valóságnak megfelelnek-e.

Ezek volnának tehát egy könyvvizsgáló teendői.

Azzal, hogy a részvénytársaságok felügyelő bizottsági tagjai havonként talán egyszer egy kis vizsgálatot tartanak és mindent rendben találnak, nincsen elég téve a kötelező gondoságnak és ha nincsen baj ez kizárólag a vezetés és a tisztviselői kar megbízhatóságának és becsületességének érdeme.

Azért kívánatos volna mindenhol egy revíziós osztály szervezése, mely a közgyűlés és a felügyelő-bizottság hatásköre alá lenne utalva, és így minden befolyástól teljesen független maradhatna.

Ez esetben nagyobb biztonsággal lehetséges volna a visszaélések meggátolása, mert ilyenekbe nem hónapok, vagy évek múlva jönnek rá, hanem in flagranti, a revizor a szabálytalanságot, mint az agendák alapos ismerője, felfedezhetné és a felügyelő-bizottságnak bejelenthetné. Miután ily revizornak az üzletvezetés és kezelés minden mozzanatát alaposan kell ismernie, az kellene, hogy az igazgatósági üléseken egyszerű tájékoztatásra jelen lehessen.

Amíg baj nincsen, rendben van minden, de ha mégis történik valami, akkor legjobb hátrélni a tőze ellenőrzés.

Bross Dezső,
kir. törvényszéki könyvszakértő.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Elszámolás** *As aradi polgári jótékony nőgyűlés decemberi tevékenységének* jövedelmét az egyesület alulírott vezetősége a következőkben számolja el: Befolyt belépő jegyekért s az alább feltüntetett felülfizetések címén 822 korona 20 fillér. Felülfizetni szívesek voltak: Br. Bánhidya Antalné 20 kor., özv. Purgly Lajosné 20 kor., végvári Neuman Dánielné 16 kor., Purgly Emil 16 kor., Justh Gyuláné 10 kor., Justh Mar-

git 10 kor., Steiner Ferencné 10 kor., Éles Béla dr. 8 kor., Keller Izsnóné 8 kor., Lakatos Ottó dr. 8 kor., N. N. 8 kor., Purgly János 8 kor., Szilágyi Gyuláné 6 kor., Kabdebó Béláné 6 kor., Barkó Ferencné 5 kor., Herman Gyuláné 5 kor., Spilka Antalné 5 kor., özv. Svábi Pálné 5 kor., Simon Karolin 5 kor., Hirschl Zsigmond 4 kor., özv. Hauser Károlyné 4 kor., Steiner Ferenc 3 kor., Német Andor 2 kor., Petrovits Mihályné 2 kor., N. N. 1 kor. Összesen 195 korona. Fogadja a nagyérdemű közönség valamint a nemesszívű adományozók ez uton is az egyesület halás köszönetét. özv. Purgly Lajosné fővédasszony, Darányi Jánosné titkár. 100

Ujévi beszédek.

A városházán, a megyén és Barabás Bélánál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Az ujesztendő sablonos köszöntő-özönébe ebben az esztendőben két tisztelgés fűződött bele nálunk. Aradváros törvényhatóságának tagjai megjelentek *Varjassy* Lajos polgármester előtt s ezzel demonstrálták azt az egészséges viszonyt, melyet a polgárság, a város első tisztviselője és kormányzó testülete között — *szeretne látni*. A törvényhatósági bizottság szónoka, *Műlek* Lajos dr. az együttműködés szükségességére fel is hívta a polgármester figyelmét. A közönség gondolkodásának, a közvélemény megnyilatkozásának ismerete nélkül egészséges közigazgatás el sem képzelhető. A polgármester, akit mélyen meghatótt a törvényhatóság tisztelgése, a bizottsági tagokhoz intézett beszédében kedvező színtben állította a közönség elé a város ügyeit.

A másik eseménye az ujesztendő napjának *Barabás* Béla üdvözlése, akit a törvényhatóság küldöttsége, igen sok más testület s magánosok kerestek fel nagy számban, hogy jókívanságaikat kifejezzék előtte. *Barabás* politikai nyilatkozatát nem tett, hanem e helyett harsányan jelentette ki, hogy a város közéletében tevékeny részt vesz.

Az ujévi tisztelgésekről a következőkben tudósítunk:

A városházán.

Péntek délelőtt tíz órakor a tanácssterem teljesen megtelt törvényhatósági bizottsági tagokkal, akik több városi képviselő meghívására osztagal először jelentek meg ujévi üdvözlésre. Megjelentek:

Ava-fy Géza, Adler Andor, Blaskovits Antal, Bene Gyula, Don Konstantin Dengl Lajos, Dengl Rezső, Fritz József Fodor Zsigmond, Günc Károly, Gatzjahn Mihály, Goldschmidt Sándor, Hajós Árpád, Hoffmann Antal, Heitz Nándor, Kabdebó János, Kohn S. N., Kiss Ferenc Kneffel Lajos, Kristyóráy János Kovacs Vince, Kocsis Lajos, Kosztka Emil, Lukácsy Lajos, Leitner Ernő, Műlek Lajos, Mittner József, Maresch Gyula, Mayer Miksa Nagy Sándor Nagy Kálmán, Nemess Zsigmond, Nachinabel Odón Ottenberg Tivadar, Odray Antal, Péterffy Antal, Posgay Lajos dr., Opre Péter, Pick Ernő, Roenberg Miksa, Ring Lajos, Reisinger Sándor, Ráner István, Steinhardt Mór, Szalay Arnold, Sebesy Ferenc, Szabó Zoltán, Szathmáry Károly, Tisch Mór, Tabakovits Emil Vizer Lajos, Weisz Dávid, Wittmann Károly, Walder Gyula Kadas Kálmán, Sarlot Domokos, Jó Béla, Jegesi Károly, Kilenyi János, Visy Ferenc, Virágh Lajos, Szondy Béla, Wiser Aladár.

A teremben megjelent polgármestert sajnósal eljenzéssel fogadták s *Műlek* Lajos dr. intézte hozzá az üdvözlő beszédet.

(*Műlek* dr. beszéde.)

Megjelentek itt — ugymond — a polgárság első tisztviselőjének tiszteletére, de meg azért is, mert oly személy ül a polgármesteri székben, aki a törvényhatóság minden egyes tagjának szeretetét és tiszteletét bírja. Azért nem is nehéz azt kérni, hogy a polgármester tartsa ébren és erősítse azt a feltétlenül szükséges kapcsolatot, mely közte és a törvényhatóság tagjai között a közügyek intézésének csak előnyére válhatik. A közgyűlési teremben történő események az egész polgárság érdekeit érintik s ezért arra kérte s noz a polgármestert, hogy eme ügyek ellátásánál a legnagyobb nyilvánosságot sorakoztassa maga mellé, még pedig olyképen, hogy minden ügyet megelőző a tanácskozó terembe vinne, bocsássa a legnagyobb nyilvánosabb diskusszió alá.

Igy telkesebbé válik az alkólas, melynek nemes végya ég a polgármesterben, de azért is szükséges, mert a város pénzügyi helyzete megkívánja, hogy a legsürgősebben differen-

gas helyiségben. Nagy ijedségemben, hogy korszakalkotó munkámból esetleg egyetlen lap is elveszhetne, gyorsan lehajoltam, hogy a segédeknek az összedesében segítsek és erre — felébredtem. Ez volt életem leggyönyörűbb éjszakája, amelyből bár sohase ébredtem volna a hideg, szellemtelen valóra.

— Tudós Márta nagysám — szóltam hozzá komolyan — nem gondolta, hogy a tulságba vitt szellemi foglalatosság megtámadja az idegeket, megbénítja a testet és ezzel azután tönkre silányítja a jövőnkét. Nem érzi, hogy egy fiatal leánynak mást kell hoznia a tudós férfinak, mint megint csak hasonló elmélyedést és folytonos tanulmányozó olvasást. Talán egy kis lélek, egy csepp szórakoztatás, valamelyes felvidámítás neki is javára lenne.

— Lehet kérem — mondta csüggedten Márta — hogy magának van igaza. A szülei is óva intenek és elriasztanak az olvasástól. De nekem ebben telik a kedvem és várva várom álomlátásom lovagját, akit, ha megkapok, én leszek a világ legboldogabb teremtese.

— És ha ez a szivtelennek mondható tanulmányozási hajszája időnek előtte elemeszi?

— Nem baj! Szívesen feláldozom magamat és ha kell, még az uramat is. Csak legalább rövid időre egy olyan lennyel lehessen együtt, aki méltányolja tudományomomat és a saját elmélyedésével azt semmiben sem háborgatva, hathatósan előmozdítja.

— Nem irigylem az álmát, mert nem való, husból való teremtesek üdülésére szolgál,

hanem légius teremtmények beteges képzelődése — mondtam neki szárazon.

És ezzel elfordultam a szegény kis leányakától, aki azt hiszi, hogy a nőt azért alkotta teremtes ura, hogy tudományt gyarapítson és nem azért, hogy élete párjának testi és lelki üdítését és ezáltal a földi lét könnyebb eviselhetését lehetővé tegye. Nem a tudomány művelésére, nem az elmélyedés forszírozására, nem a tételek megállapítására vesz maga mellé társat a tudós férfi. O nem! A tudós férfi akkor, amikor nőt kíván az oldalán, elsősorban egészséges gondolkodásu, emberi lényt órajt, aki felvidítsa, fáradt szellemét kedves fecsegésével szórakoztassa és testi jólétéről kellőképp gondoskodik.

Feszült kíváncsisággal fordultam a magyar Rózsikához. Hátha az ő szilveszteri álma itt a magyar földön természetes, magyaros gondolattal van megtelve.

— Az én álmom — mondta Rózsika — nélkülözi a rendkívüliséget. Álmodtam, de mégis itt maradtam a földön. Az az egészen rendes teremtes voltam álmodva, aki vagyok a mindennapi életben. Nem kelhetek versenyre a barátnőimmel. Ők legalább álmodva megépítik légváraikat, amelyeket soha sem fognak bevenni ugyan, de amelyek elképzelese ideig-óráig gyönyörűségekre szolgálnak. Hát igen, az én álmom egészen egyszerű, semmiféle elérhetetlen dolgokról nem szól. Férjtem volt, aki kényeztetett és akit én figyelmesen gondoztam. Nem volt sem gazdag, sem szegény; nem volt sem előkelő, sem munkás. A középosztályhoz

tartozott. Arca veritékével kereste kenyerét, de ebből annyit tudott előteremteni, hogy tellett itt-ott kalácsra is. És ha elvégezte napi munkáját, eljött hozzám és velem együtt megbánva vetette a nap eseményeit, a után szívesen hallgatta a ház körül végzett dolgaim apró-cseprő bajait. Boldog egyetértésben töltöttük napjainkat és legfőbb gondunk az volt, hogy egymást kényeztessük és kölcsönösen esetleges szenvedéseinket enyhítsük. Azután megjött az Eg áldásos jutalma. Egy fiú és egy leánygyermek vidított fel és mi még akkor sem leledkeztünk meg egymásról. Nem voltunk cseppetsem modernek. A mai divat szerint, amint gyermek van a háznál, a szülők annyira háttérbe szorulnak, mintha már nem léteznének egyébre, csak hogy minél több pénzt teremtsenek dráza magzataik kényelmének biztosítására. Mi továbbra is gyen édek és figyelmesek maradtunk egymáshoz és csak ha az ebben az irányban kifejtett munkásságunkat kellőképp elvégeztük, akkor került a sor a gyermekekre. Nem voltunk rabszolgái a saját szülöttünknek, de azért semmiben sem szenvedtek hiányt. Simán és szépen folytak napjaink, amikor külső beavatkozás kellemetlenül lecsapott életünk egyszerű, de iragadóan bájos folyamatára. Láto-gató érkezett, aki elszörnnyűködött azon, hogy amikor az egyik gyerkünk beteg, akkor meg van kedve az uramnak vasárnap delután elmenni a kávéházba felkeresni a maga baráti köret és ott esetleg szolid kártyázásban keresni szórakozást és az által felejteni az egész hét tengersok fáradozásának különféle kelle-

és kéri, hogy a város irányában tanúsított és hathatós támogatását továbbra is megtartani méltóztassék

Varjassy
polgármester.

A főispán ma délelőtt válaszolt a következő távirattal:

Varjassy Lajos polgármester
Arad.

Köszönöm szíves üdvözlőket és szintén kívánom, hogy Aradváros minden kívánsága teljesedjék az új esztendőben

Károlyi.

Barabás Bélánál.

Újév napját felhasználta Arad közönsége arra is, hogy lelkesen ünnepelje a városunkban tartózkodó Barabás Bélát. A nagynevű országgyűlési képviselőt elsősorban az aradi függetlenségi és 48-as párt küldöttsége kereste fel Erzsébet-körúti lakásán. A mintegy száztagú deputációt Magyar Ferenc vezette Barabás hoz, aki nejevel együtt fogadta a tisztelőket.

Az üdvözlő beszédet a párt nevében Magyar Ferenc mondta. Üdvözlötte Barabást, mint az országos függetlenségi párt egyik vezéralakját: rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekkel a függetlenségi és 48-as pártnak kell megküzdeni a gyakorlati politika mezején és törhetetlen bizalmát nyilvánította az aradi függetlenségi pártnak a Barabás nagy politikai missziója és működése iránt. Azután a város polgársága szeretetét tolmácsolta és biztosítva az aradi polgárság igazi rokonszenvéről és kérte őtet a városi ügyekben való hathatós közreműködésre.

Barabás meghatottan válaszolt a lelkes beszédre. Hangsúlyozta, hogy a politikában bizonyos tartózkodó álláspontra kell helyezkedni, mert minden oldalról annyi nehézséget támasztanak a mai kormányzás iránt, hogy csak a békés helyzetet forgatnák föl teljesen, ha most kiéleznék az egyes kérdéseket. Inkább — úgy mond — legyünk most azon, hogy minden erőnkkel, egyesített fáradozásunkkal szűkebb hazánkat, Arad városát szolgáljuk. Dolgozzunk tehát Arad érdekeiért ezentúl is, ha kell, nagyobb erővel, nagyobb munkával, mint eddig. A maga részéről igéri, hogy az új esztendőben minden erejével és támogatásával Arad közönségének rendelkezésére áll.

Barabás meleg szavait lelkesen megéljelezte a küldöttség, melynek tagjai ezután még sokáig beszélgettek Barabással.

Külön üdvözlötték ezután Barabást a város törvényhatóságának több tagja, az ipartestület, az aradi színtársulat, Kossuth-asztaltársaság, a Kossuth-szobor bizottság, a Székely-otthon, a Barabás Béla és Simay-asztaltársaság és még igen számosan.

A vármegyeházán.

Tegnap délelőtt voltak a szokásos újévi üdvözlések a vármegyeházán is. Károlyi Gyula gróf főispán nem tartózkodott Aradon s így a tisztviselői kar Dálnoki Nagy Nagy Lajos alispánál és Schill József főjegyzőnél tisztelgett. Ugyancsak az alispánál és a főjegyzőnél tisztelgették Róka József pénzügyigazgató, továbbá a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévisés küldöttsége Kecskés József számvévisési főnök vezetésével és az aradi és az aradmegyei járási főszolgabírók.

Az olaszországi katasztrófa.

Budapesti áldozatok. — Hatvanezer ember temetése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 2.

Délolaszország már a szomorú csata után van. Temeti az elesetteket, kiket a természet féktelen ereje néhány borzalmas óra alatt ezerszámra gyilkolt le. Az olasz katonaság tíjfel-nappal ássa az óriási sírokat, melyekbe minden jel nélkül hantolják el az áldozatokat.

E szerencsétlenek között — mint ma nyilvánosságra került — alighanem magyar áldozatok is vannak. Két előkelő budapesti család él már napok óta rettenetes izgalomban, mert nem tudja mi lett a sorsuk hozzátartozóiknak, kik a földrengés idején Délolaszországban tartózkodtak. Azóta semmi hír róluk úgy, hogy mindinkább bizonyosabbá válik a szomorú sejtélem, hogy ők is a katasztrófa áldozatai lettek.

Mai távirataink itt következnek:

Messina végpusztulása.

Messinából jelentik: Azt hiszik, hogy a romok alatt még nagyszámu élő ember van. A mentők elsősorban azokra a helyekre fordítanak figyelmet, ahonnan a romok alól még kiáltások hallhatók. Messinába csak azokat eresztik, akiknek ott dolguk van. A fosztogatás ellen szigorú intézkedéseket tettek. A Sutley nevű angol hadihajó az angol hajóraj tenger-nagyával fedélzetén Catanába ment. Ha itt a kórházakban és magánházakban hely van a hajón szállított sebesültek számára, úgy azokat ott helyezik el, ha nem, úgy Maltába viszik őket.

Reggio di Calabria katasztrófája.

Reggio di Calabriából jelentik: Az aostai herceg meglátogatta a Humbert-féle kertben lévő kórházat, amelyet a római Vörös Kereszt egylet állított fel és amelyben ötezres sebesült van. — Mindenütt szívszaggató jelenetek játszódnak le. Carlo Berini mérnököt legjabb gyermekével karjai között halva találták. A mérnök megmentette feleségét és négy gyermekét és amidőn a házába behatolt, hogy ötödik gyermekét is megmentse, a ház beomlott. A viharos tenger elpusztította a kikötőben lévő közraktárakat.

Személyvonat a hullámokban

Reggio di Calabriából jelentik: Reggi Lazzaro és Bagnara között az egész partvidék elpusztult. Egy hatalmas hullám Villa San Giovanni közelében magával rántott egy személyvonatot. Este a vasutvonalat ismét helyreállították. A sebesülteket számos olasz és angol csomagszállító gőzös segítségével elszállítják.

Terjed a földrengés.

Algiréből jelentik: Ma este több városnegyedben három percen át földlökéseket éreztek, amelyek a telefonhuzalokat összekuszálták.

Milanóból jelentik: Milanóban eddig önkéntes adományokban egy millió líránál többet gyűjtöttek. Szilveszter különben oly zajos és vidám éjszakáját Nápolyban most nagyon csendesen ünnepelték. Messzinában a mentés munkája közben három orosz

matróz életét vesztette el. Az orosz tengerésztisztek a legnagyobb csodálattal beszélnek Elena királyné önfeláldozásáról. A királyné egyszerű asszonynak öltözve buzgólkodik a mentési munkálatoknál és lelkesítő szavakkal biztatja a munkásokat és katonákat, kik a romok alól a sebesülteket és halottakat ássák ki. A királyné két nap óta virraszt a kórháznak berendezett Regina Marquerita hajó fedélzetén, a betegeteket ápolva és kötözgetve, miközben mint egy közönséges ápolónő a betegek hordozásánál is segédkezik. Néha, a nagyon is szomorú látványoknál a királyné csak nagynehezen tudja könyeit visszafojtani.

A segítség.

Rómából jelentik: A pápa adományát a földrengés áldozatai részére egy millió lírára emelte és ezenfelül a vatikáni palotában, melyet kórházra alakítottak, 500 ágyat állított fel. A földrengés színhelyén nagy eréllyel folyik a mentési akció. Több hadihajó, melyek Franciaországból, Spanyolországból és a Németbirodalomból érkeztek a szicíliai vizekre, kötszereket, orvosságokat és más, a mentéshez szükséges szereket bőven hoztak magukkal. A mentési munkálatokban való közreműködés végett a helyszínére érkezett csapatok száma időközben százezerre emelkedett.

Megrendítő részletek.

Nápolyból jelentik: A nápolyi kikötőbe szakadatlanul érkeznek gőzhajók, melyek telve vannak menekülőkkel és sebesültekkel. Tegnap a „Szlav” orosz gőzhajó 600 sebesültet hozott. A sebesültek közül igen sokan halnak meg. Az egyik menekült, Damigo ügyvéd elmondotta, hogy mikor menekülés közben Reggio kikötőjéhez érkezett, egy zenetanárral találkozott. A tanár egy szál ingben volt és a hátán cipelte feleségét, kezeivel pedig két gyermekét vezette. Egyszerre újabb földlökés földhöz vágta valamennyiüket. Mellettük összeomlott egy ház, melynek balkonja éppen a zenetanárra és családjára esett. Mire magamhoz tértem, a négy ember egyetlen tömeggé zuzódott össze. Borzasztó volt látni a kikötőben hozzátartozóik után jajveszékelő szülőket és gyermekeket. A megmenekültek között van egy 60 éves ember, aki csodálatos módon szabadult meg. A földrengés idején nyugodtan aludt szobájában. A szomszédszobában feküdt felesége és két gyermeke. Mikor a földrengés felriasztotta álmából, a másik szobába akart menni, de a szobát nem találta. Az egész házat elnyelte a föld, csak az ő szobája maradt meg. Egy angol pap teljesen elpusztult családjával együtt. Több angol turista, Pomerac francia főkonzul, két leányával és fiával együtt elpusztult. A konzul felesége megmenekült. A főkonzul januárban akart Messzinából elköltözni. Egy olasz operaénekesnő úgy menekült meg, hogy a szálló ablakából az utcára ugrott. 50000 líra értékű ékszere és a pénze odaveszett.

A temetés.

Nápolyi távirat jelenti: Olaszország különböző városaiból tegnap és ma 3000 katoná érkezett. Eddig ezer sebesült halt meg, akiket a romok közül húztak ki. Messzina és Reggio környékén óriási sírokat ásnak a katonák. Mindegyik felé

egy táblát állítanak azzal a megjelöléssel, hogy hány ember fekszik a sírban. Messzinában, Reggioiban és a többi kisebb helységeken eddig 60 ezernél több halottat temettek el. A katonák valósággal emberfeletti munkát végeznek. Messzinában és Reggioiban a holttestek nagyon erős szagot terjesztenek.

Palermó-ból jelentik: Messzinai jelentések szerint a király és a királyné tovább tartózkodnak az ottani vizeken. A király élénk érdeklődést tanúsít a mentési munkálatok iránt. Tegnap a királyi pár a calabriai partok mentén elpusztult több helységet akarta meglátogatni, a reggioi magas vízállás miatt azonban nem köthetett ki hajójuk. Tegnap kihúzták a romok alól Laureani kisasszonyt, aki csak könnyű sebesüléseket szenvedett fején és lábán. Rátaláltak egy, a romok alá temetett őrnagyra, akit nagy nehézségek árán kiszabadítottak a romok alól. Miután az éjszallt és világítás hiányzott, az őrnagy kérte a katonákat, szakítsák félbe a mentési munkálatokat és jöjjenek reggel ismét el. Az őrnagyot tegnap reggel teljesen kiszabadították. Tegnap egy ingbe öltözött gyermeket is találtak, aki négy napot töltött egy négyzetméternyi ép területen. Csodálatos, hogyan állhatott ellen a hidegnek és éhségnek. A Giornale di Sicilia a legmelegebb hangon dicséri a katonákat, akik hősiességgel teljesítik kötelességüket és a ruhátlan menekülteknek még ruházatukat is odaadják.

Gyűjtés Törökországban.

Konstantinápolyból jelentik: A Jenny Gazetta rámutat Olaszországnak az utóbbi időben Törökország iránt tanúsított szimpátiájára. Kijelenti, hogy a törököknek hálásaknak kell mutatkozni a szicíliai áldozatok javára szolgáló gyűjtéseknél, melyeket a lap 500 frankkal nyitott meg. A szultán ezer frankot ajándékozott.

Budapesti áldozatok?

A délolaszországi katasztrófa több előkelő budapesti családot szörnyű izgalomban tart. Egyik ezek közül a Tassy-család. Tassy Pál koronaügyész feleségével együtt elutazott december elején Olaszországba, hogy tudóbajára keressen orvoslást. Fia Tassy István dr. orvos legutóljára december 27-én kapott levelet szüleitől. A levelet Taorminában adták postára. A katasztrófa hírére Tassy István dr. sürgőnyt küldött Taorminába választ fizetve. Válasz azonban nem jött. Az orvos ekkor az olasz konzulhoz fordult, aki sürgönyözött Taorminába, de válasz erre sem jött. Tegnap elhatározták, hogy a család elutazik Délolaszországba, hogy élve, vagy halva előkerítse az asszonyt és a férjét. Boda Dezső főkapitány szintén sürgönyözött az osztrák-magyar konzulnak Palermóba, de nem kapott választ.

Ugyancsak Taorminában tartózkodott Hódossy Imre dr., az ismert politikus és ügyvéd, feleségével, fiával, Hódossy Géza rendőrorvossal és ennek feleségével. Ők december 25-én irtak utóljára azóta semmit sem tudni róluk. Hódossy fiatalabbik fia három táviratot küldött Taorminába, de válasz nem érkezett.

Ugy Tassyék, mint Hódossyék sorsa iránt igen nagy a részvétel a fővárosban.

Törökországban történtek.

Rómából jelentik: A kereskedelmi miniszterium intézkedett, hogy a délolaszországi katasztrófa...

reszkedők, kiket a földrengés anyagilag teljesen tönkre tett, félelmi moratoriumot kapjanak fias évi kötelezettségeik teljesítésére.

A máv. igazgatósága a következőket teszi közzé: Földrengés folytán beállott pályarongálás miatt az olasz vasutak *Battibaglia-Reggio Calabriai* vonalán *Palmi* és *Villa s Giovanni*, valamint *Messaporito-Reggio Calabriai* vonalán, *Biancorona-Brankaleone* állomások között az összeforgalom további intézkedésig szünetel. Reggio és Szicília között az összeköttetés megszakadt.

A mágnások családja.

Gróf, báró, titkár, katonaszökevény. Aki végigcsalta az országot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Az aradi rendőrség és vele a többi vidéki rendőrségek országos csalót kerestek régóta, aki sorsjegyszédelgéseket követett el különböző városokban. Az egri rendőrség már rég gyanuba vett egy fiatalembert, aki elegáns megjelenésével ott már ismerősöket hódított magának s aki sorra járta a pénzügyintézeteket, különböző sorsjegyeket árulva. Táviratozott a rendőrség több vidéki városba a fiatalember személyazonossága miatt, azonban akkor, amidőn megérkezett az első távirat, amely a rendőrség gyanuját megerősítette, a fiatal ur árkon-bokron túljárt, elutazott Egerből. A rendőrség a megye különböző részére küldött táviratot a csendőrségeknek és tegnap — mint az *Aradi Közlöny* már megírta — a tiszafüredi csendőrök erősen megvasalva vitték be az egri rendőrségre a sorsjegycsalót, aki Egerből megszökött és néhány napig mint Szegediől való előkelő báró szerepelt, míg azután Debrecenben letartóztatták.

A nagystílű család üzemeiről vajban ezeket derítette ki a rendőrség:

Az albáró.

Párját ritkító az a szélhámosság, amit több városban elkövetett. Legnagyobb passzióval a mágnásokat pumpolta, akik előtt elszegényedett földesurnak. báró Wimmersberg Nándornak mondotta magát. Megállapította a rendőrség, hogy Debrecenben, Nyitrán, Bécsben, Sopronban, Budapesten követett el csalásokat és hogy katonaszökevény. Valódi neve Radenovics Ferenc.

Tegnap és tegnapelőtt állandóan báró Wimmersberg Nándornak mondotta magát. Az a hamisított okirat, amelyben felhatalmazás foglaltatik a részére, hogy a szatmári református egyház sorsjegyeit árulja, *Sarközi* Ferenc névre van kiállítva, s a rendőrség alaposan vallatóra fogta, hogy melyik az igazi neve. A báróságot tartotta meg és azt mondotta, hogy a szegedi báró Wimmersbergnek a fia. Tegnap délelőtt azonban megérkezett a szegedi rendőrség távirata, amelyből kitűnt, hogy van ugyan Szegeden egy báró Wimmersberg, ennek fia azonban Amerikában él, s megérkezett a budapesti rendőrség távirata is, amelyben az van, hogy tartóztassák le a szédelgőt, mert a debreceni kir. ügyészség családja miatt körözi.

Ere után megört az albáró és elmondotta bűnéit.

Ügyilkes, katonaszökevény, csaló.

Megállapította a rendőrség, hogy a szélhámosság voltaképpen *Radenovics* Ferencnek hívják, huszonkét esztendő. Tavaly októberben vonult be katonának Budapesten. Hat gimnáziumot végzett, előzőleg tisztviselő volt, de váltohamisítás miatt a budapesti törvényszék hat hónapi börtönrre ítélte. Büntetésének kitöltése után sorozták be katonának, azonban katonáéknál mellette magát és súlyos sebével az első helyőrségi kórházba vitték. Innen május 6-án megszökött.

Kiseb csalásokat követett el és az így szerzett pénzen elegánsan felöltözött és elment Bécsbe. Itt előkelő lakást vett magának, megismerkedett az ottani magyar mágnásokkal, akiktől nagyobb kölcsönöket kért. Mindenütt báró Wimmersberg Nándornak mutatkozott be, azt hazudta, hogy családja tönkrement s könyöradományokért kereste fel ottani mágnásösmerőseit.

Ez a könnyű élet azonban Bécsben sem sokáig tartott. Mágnásösmerősei hamarosan rájöttek, hogy csalóval van dolguk és *Radenovicsnak*, az albárónak futnia kellett.

A pozsonyi káptalannál.

Bécs után az első stáció Pozsony volt. Beköveztetett a káptalani irodába.

— Báró Wimmersberg Nándor vagyok. Atyám meghalt már, a családom koldusokra jutott.

A szerencsétlen „bárót” nagy részvétellel fogadták. Reggelire, ebédre hívták, majd amikor kijelentette, hogy egy fityingje sincs, adták neki utiköltséget.

Ezen a pénzen aztán a szélhámós Nyitrára ment, ahol atyjának régi ismerősét, Orel Géza pénzügyi tanácsost kereste föl. Ennek családjánál elősködött napokig. — Nyitráról hamisított aláírásokat küldött a magyar könyvkereskedők részvénytársaságának, amelyben Orel Géza 600, Erdödy Imre gróf, Kerekes Aladár dr. és Apponyi Henrik gróf nyitraiakosok több száz korona áru könyvet rendelnek. A províziót a részvénytársaságtól megkapta és ellillant Nyitráról. A névhamisítás persze csak akkor derült ki, amikor a könyvek megérkeztek, de akkor már hült helye volt a szélhámosnak.

A báróból gróf lett.

Nyitráról Debrecenbe szökött, ahol a Bika szállóban bérelt magának lakást. Pezsgős vacsorákat rendelt, amiket hűlgytársaságokban fogyasztott el.

Persze a pénznek hamar a nyakára hágtott. Gondolt merészet és nagyot, Orel Géza pénzügyi tanácsosnak táviratozott a fia, Orel Korjolán nevében Nyitrára, hogy azonnal küldjön 400 koronát a Bikába. A táviratot a kapussal adatta föl, a főpincértől pedig 20 koronát kért kölcsön. Másnap pedig Debrecenből meglépett fölutazott Budapestre. Ide magával vitt egy csomó hamisított rendelést és a Franklin-társulatnál *Gallowich* Jenőnek, a DMKE. titkárának mondotta magát és fölvetett az aláírási iverre 300 korona províziót.

Ebből élt egy darabig s amikor elfogyott, újra kezdte a szélhámósodást. Megtudta, hogy Messy de Miele gróf egy szanatoriumban fekszik betegen. Messy de Miele grófnak adván ki magát, egy sereg pénzt összebaráncsolt s elköltötte. Pesten is égett már lába alatt a falaj, mert több följelentés érkezett az al Messy de Miele ellen. Elutazott Budapestről.

A szerelem lovagja.

Sopronba ment. Itt egy szállókában vett lakást és megismerkedett egy halálrendőrségi tisztviselővel. Behízelegte magát barátságára.

és rövid pár nap mulva már mindennapos vendég volt a határrendőrségi tisztviselő családjánál. A tisztviselő hugának udvarolt és a családban hamarosan megérelődött a remény, hogy a leányt feleségül veszi.

A határrendőrségi tisztviselő előlotti örömeiben a szédélgőt minden jóval elhalmozta. Holtbizonyosra vette, hogy a hugát feleségül kéri, hogy szerelmes belé. Vásárolt neki ruhákat, ékszereket és már per sógornak szólította.

Radenovics Ferenc annyira ment már vakmerőségében, hogy a rendőrtisztviselő anyósával váltót zsríratott s azt leszámíttatta. — A dicsőség azonban itt sem sokáig tartott.

Viasza Budapestre

szókött Radenovich. Egy könyvkereskedő céghez jutott be ügynöknek. Az első dolga az volt, hogy ismét megrendeléseket hamisított, busás proviziókat vett föl és a könyvkiadó cég tisztviselőitől kölcsönöket szerzett.

Persze, megint nem volt nyugalma, mert álgrófoskodása miatt is kereste a rendőrség.

Megösmerkedett egy Politzer nevű utazóval, aki akkor már házalt a szatmári egyház sorsjegyeivel. Megkérte, hogy valahogy az ő részére is szerezzen elárúsító meghatalmazást. Az egyházi irodába ment, ahol az ottani tisztviselőt arra kérte, hogy miután ő foglalozik az egyházi sorsjegyek eladásával, egy üres papírra üsse oda Luby Géza országgyűlési képviselő, gondnok és a lelkész névbélyegzőjét, majd ő kiállítja a meghatalmazást. A tisztviselő gyanútlanul teljesítette a kérelmét. Így állította ki aztán a szélhámos a meghatalmazást Sárközi névre.

Budapestten eladott néhány sorsjegyet s annak az árából vonatra ült.

Menekülés Egerbe

Budapestről Gődöllőre, innen Hatvanba, majd Egerbe jött. A dohánygyár helyettes igazgatójánál próbált először szerencsét, ahol némának tette magát. Az igazgató azonban látta, hogy előzőleg a kapussal beszélt s gyanújáról értesítette a rendőrséget. Ez táviratozott Budapestre, a szélhámos azonban észrevette, hogy gyanuba keveredett és elutazott. Tiszta füreden fogták el a csendőrök.

— Nagyon belefáradtam már a bujkálásba, ezért vallok meg mindent. — Fejezte be vallomását Tót Sándor alkapitány előtt.

A sorsjegyek közül százhuszat eladott s mint mondja, ugyanennyit elvesztett.

AZ ARADI KÖZLÖNY NAGY KÉPES NAPTÁRA.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára, mint minden esztendőben, úgy az 1909 évre is gazdag tartalommal és a pompás illusztrációk egész tömegével jelenik meg. A naptárt január első napjaiban szálljuk meg, úgy vidéki, mint helybeli előfizetőinknek.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát megkapják összes előfizetőink, azok is akik január elsején léptek előfizetőink táborába. Hogy a több mint négyszáz oldalas naptár szállítása körül fennakadás ne legyen, azért kérjük azokat az előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékos összeg beküldését el ne mulasszák.

Aradi Közlöny szerkesztésége és kiadóhivatala.

A hamisjátékos.

Párisi bűnügy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Eddig Magyarországról úgy beszéltek, mint a hazard kártyajátékok hazájáról. Pedig Franciaországban és különösen Párisban sem idegenkednek az uralomban a hazardjátékoktól és aki azt hiszi, hogy e tekintetben a magyar városok érik el a legnagyobb rekordot, a legnagyobb mértékben csalódik. Tragikomikus bűnügyről küldenek most jelentést a francia fővárosból. Párisban egész sereg kis klub van, ahol nagy pénzekben játszanak s hogy a clubmanek előkelő seregébe nem egyszer tolatodik egy-egy hamisjátékos, az több, mint bizonyos. Ilyen ügyben indult meg most a nyomozás Párisban.

Mr. Deterne ismert sportman egy par excellence játékos klub tagja Párisban egy este, ahogy a klub éttermében fogyasztja el a vacsoráját, egy barátja aki a játékszobából jött kifelé, nevére int neki:

— No, a Jules bátyád ugyancsak kopasztja odabenn a szegény játékosokat!

— A Jules bátyám! — szól Deterne ur csodákozva. — Hiszen az nincsen is Párisban.

— Bocsánat, az az ur, mint Deterne kérte fölvetélet a klubba Minthogy azt híjük, hogy a bátyád, szó nélkül b választottuk a tagok közé...

Bemennek a játékszobába es akkor kiderül, hogy Jules ur sohasem volt rokona a hűledő Deterne-nek. Sőt egy detektív segítségével az is mihamarabb nyilvánvaló lett, hogy Jules ur a leghíresebb hamisjátékosok egyike. Mikor a nyájas idegen már majdnem az összes pénzt elnyerte, a detektív félrehívta:

— Uram — szól a detektív — jól tudjuk, hogy ön hamisan játszott. Vissza fogja adni a pénzt és szépen elkísér engem a rendőrségre. A többit majd meglátjuk a rendőrbiztos előtt.

— Helyes! Be kell zárni! Kiabálnak a kifosztott játékosok.

Az idegen fagyos nyugalommal, miközben ajkán ironikus mosoly játszik, halogatja a körülötte dühöngő sivatart. Mikor a csönd valahogy helyreáll, így szól:

— Igaz, tiszt uraim, hogy egy kis sé megkorrigáltam a szerencsét és teljesen a jogukban lennének, ha most átadnának a bíróságnak. De ajánlom, hogy gondolják meg kissé a dolgot. Az olyan ember, akinek annyi a praxisa, mint nekem, sok dolgot meglát, amire a laikus még csak nem is konyt. És tehát olyan dolgokat beszélhetnék a bíróságnak, ami a klubot kissé kellemetlenül érintené. Itt van például a *coup de la limonade*. . . . Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a tisztelt gentlemanek egyiké, másikat én is leleplezhetném a bíróság előtt. . . .

Halálos csönd áll be, mert senkisé tudja, hogy mi az a *coup de la limonade*. Pár pernyi kiüres halgatás után valaki így szól az idegenhez, aki nyugodtan cigarettázik:

— Magyarán meg bővebben a szavait. . . . Az idegen udvariasan meghajol.

— A baccaratban, — szól nyájasan — tudva levőleg az a legnagyobb szerencse, ha az ember két kártyával kilenc pont-t tud csinálni.

Kilenc a nagy sláger és nyolc a kis sláger. Ha a bankárnak több pontja van, mint a játékosnak, úgy kihuzza a pénzt, ha kevesebb, ő fizeti ki a tételt. A *coup de la limonade* már most olyan fogás, amely — bár nagyon gyakran nem szabad használatba venni — mindig bizonyos nyereséggel jár. A dolgnak ez a lefolyása: En vagyok bankár és leosztom a két kártyát. Vigyáznom kell, hogy a játékos nyolcat, tehát kis sláger-t kapjon — az

ilyenmi a magunkfajta művészetnek egyszerű gyerekség. Mielőtt a magam két kártyáját megnézem volna, félrefordulok az asztaltól és hangosan limonádét kérek. E közben jól látom, hogy az urak közül többen, — akik a nyolc pont-t már láttak — gyorsan megszorítják a tételőket. A limonádét nem hozzák, én dühösen felállok, kármat csapok és teljesen bizonyos vagyok abban, hogy a tételők ismét megszorodnak. Végre aztán meghozzák a limonádét, lassan megiszom higgadtan felborítom a magam két kártyáját s általános meghökkenésre kilencet, tehát nagy sláger-t válok ki, — persze ennek is érteni kell a módját. A tételőket erre nyugodtan besöpöröm. Ha az embernek a limonáde nem ízlik, kávét vagy puncsot is rendezhet, ez már egészen mindegy. . . .

A klub tagjai rövid tanácskozás után kijelentik, hogy a botrányt elkerülendő, a hamis játékos kövér zsákmányával együtt, futni hagyják. . . .

A rendőrség azonban megtudta a dolgot és mégis megindította a vizsgálatot.

Amerikai párbaj Aradon. Öngyilkos hivatalnok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Ma este hét és 8 óra között a Ségában lévő Benoid gázgyár raktáirodájában öngyilkosságot követett el egy fiatal hivatalnok, aki egyik hátrahagyott levelében azt írja, hogy *amerikai párbajt vívott*. Az életunt ifju a 19 éves Pothof János, aki nemrég áll a gyár szolgálatában, s akinek szülei a Trombita-utca 32. szám alatt laknak. Apja asztalos munkás. A tisztviselőt, aki műszaki rajzoló minőségben volt alkalmazva a gyárban, pontos, korrekt hivatalnoknak ismerték.

Ma este, amikor a tisztviselő eltávolzóban voltak, ő félrevonult a raktárepület egy magános sötét szobájába és ott magára lőtt. Az egyik golyó a nyakába furódott, a másik pedig a mellébe ment.

Amint az öngyilkosságról Lészay igazgató értesült, azonnal intézkedett, hogy a mentők kivonuljanak. Ez azonban nem ment könnyen, mert a mentők, mint rendesen, most is akadékoskodtak és csak egy órai késéssel robogtak ki. Akkorra már ott volt Mészáros Gábor dr. rendőrorvos is, de a fiu már elvesztette eszméletét és nem tudott fölviágosítást adni: miért követte el a tettet.

Három levelet találtak a zsebében. Az egyiket a szüleinek, a másikat egy barátjának, a harmadikat pedig a rendőrségnek írta. Ezt a rendőrség felbontotta.

Pothof azt írja ebben, hogy *amerikai párbaj áldozata*.

— Egy barátommal — írja — összeszóalkoztam és emiatt amerikai párbajt vívtunk. Én huztam a fekete golyót, tehát meg kell halnom. A barátom nevét nem árulom el. Kérem ne is kutassák. Ne boncoljanak fel.

Különös, hogy a fiu az utolsó percig nem vették észre, milyen tervvel foglalozik. Pontosan végezte kötelességét és senki se sejtette, hogy öngyilkosságra készült. A hivatalnokot a kórházba szállították, állapota aggodalomra ad okot.

Miniszteri döntés a hidkölcson ügyében.

Csak kényszerből hagyták jóvá.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2

Az új esztendő első napján beköszöntül a kereskedelmi miniszternek a vashidak építésére felveendő kölcsönt jóváhagyó leirata érkezett meg a városhoz. Három miniszter: a belügy, pénzügy és kereskedelemügyi egybehangzóan azt konstatálja, hogy a város olyan terhes kölcsönt vesz fel, mint háboruba készülő ország. A miniszteri leirat soraiból kiérezhető, hogy a jóváhagyó kormányhatóság mély sajnálkozással tekint a város polgáira, akiket ezzel a hallatlan „hitelműlettel” nyomorítanak a vezetői.

A miniszter elutasította Somló Ármu dr. felebvezését, melyet a közgyűlésnek a kölcsönt felvevő határozata ellen adott be, mert nem akar nehézségeket támasztani a pénzügyileg legsúlyosabb időben megkezdett hidépítkezés elé. Azonban a bankok által előírt néhány feltételt maga is annyira abszurdnak és megengedhetetlennek látja, hogy azok megváltoztatását feltétlenül megköveteli.

A miniszteri leirat, miután bevezetésében felsorolja azokat a feltételeket, melyekkel a törvényhatósági bizottság a kétmillió négyszázezer koronát hajlandó felvenni, a következőleg indokolja jóváhagyását:

A szóban lévő közgyűlési határozatot a magy. kir. belügyminiszter és pénzügyminiszter urakkal folytatott előzetes tárgyalások eredményére támaszkodva, felülvizsgálat alá vettem s a következőkről értesitem a város közönségét:

A nevezett miniszter urak egybehangzó nézete szerint, amely nézetet a magam részéről is teljes mértékben osztom, a szóban forgó kölcsönnek a közönség idézett határozatában megállapított feltételei hitelügyi szempontból kedvezőnek nem mondhatók, amennyiben a kérdéses kölcsön után fizetendő járadékokban rejlő tiszta decursiv kamat tulmagas, másrészt a kölcsön egyelőre igénybe nem vehető és a három kölcsönnyújtó pénzintézetnél folyó számlán elhelyezendő ellenértékének kamatoztatására vonatkozó megállapodás is terhes.

Mindezek dacára, tekintettel egyrészt arra, hogy ezidő szerint alig van kilátás arra, hogy a város kedvezőbb feltételek mellett szerezhessen kölcsönt, másrészt figyelembe véve azt a körülményt, hogy az új vashidak felépítése a város érdekében állván, egy új kölcsön megszerzése iránt fogamatba teendő tárgyalások a hidépítési munkálatok befejeztét esetleg hosszabb ideig késleltetnék — a kérdéses kölcsönnek a szóbanforgó határozatban megállapított feltételek mellett leendő felvétele elé sem a megnevezett társmiszter urak, sem pedig én akadályokat gördíteni nem kívánunk.

Ehhez képest a szóban lévő határozatot azzal a kikötéssel, hogy a kölcsönről kiállítandó kötelezvénybe az ily kölcsönöknél szokásos az a kikötés, amelynek értelmében a szab. kir. város közönsége abban az esetben, ha a kölcsönt a hitelező pénzintézetektől felveendő, konverzionális kölcsönből fizeti vissza, storno díjat nem tartozik fizetni, ezennel jóváhagyom s a felebvezést elutasítom.

Egyuttal felhívom a város közönségét arra, hogy a kölcsön végleges megkötése előtt kísérelje meg a kölcsönt nyújtó pénzintézeteknél annak a kieszközölését, hogy a kölcsön egyelőre

igénybe nem vehető és folyószámlán elhelyezendő ellenértékének kamatoztatására vonatkozó kedvezőbb feltételek állapittassanak meg és hogy a kölcsön rendkívüli visszafizetése ne csak készpénzben, hanem oly kötvényekben is eszközölhető legyen, amilyenekben a kölcsön nyújtott.

A miniszter helyett:
Szerényi.

A miniszteri leirat utolsó pontjában felsorolt megjegyzéseknek eleget teendő, Varjassy Lajos polgármester a legközelebbi napokban Budapestre utazik, hogy a bankokkal tárgyaljon. Különbösen már ma délután értesítette azokat a jóváhagyásról s intézkedett, hogy a szerződési okiratok elkészíttessenek.

VIHAR ELŐTT.

Nehézségek a bankkérdésben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 2

A magyar politika új esztendeje meglehetősen komor hangulatban kezdődik. Az újévi nyilatkozatok is küzdelmesnek és bizonytalanoknak mondták a politika közeli jövőjét, amelyet most különösen a bankkérdés rendezetlensége tesz aggasztóvá. Ez akadályozza meg a fuziót is, melyet a függetlenségi pártban most nem tartanak olyan közelállónak, mint újév előtt. Azt mondják, hogy a képviselőház összeülése után az eddiginél szenvedelmesebb küzdelem indul meg az önálló bankért.

A függetlenségi párt vezérének, Kossuth Ferencnek újévi beszéde is mutatta, hogy a bankkérdésben még nincs egyetértés a kormány tagjai között. „A Nap” ma esti száma szerint ebben a tekintetben újabb megoldási terv merült fel. E szerint a közös bank egy részvénytársaság tulajdona lenne. A főkormányzó Bécsben lesz, mellette külön kormányzó Bécsben és külön Budapesten. Magyarországra nézve a magyar hiteligényeknek megfelelő összeget állapítanak meg. A bankjegyeket magyar szóval nyomtatják, de az egyik oldalon a bankjegy értéke valamennyi nemzetiségi nyelven is fel lenne tüntetve, vagyis német, román, tót, horvát és szerb feliratok volnának rajta. Az új bankszabadalmat 10 évre adnák meg és 5 éven belül lehetne felmondani, hogy az Ausztriával kötött gazdasági szerződésnek 1917-ben való lejártakor egyidejűleg lehessen felállítani az önálló bankot.

A bankkérdésben különben most erős tanácskozások folynak. Holnap vasárnap délelőtt minisztertanács lesz Kossuth Ferenc lakásán, Wekerle Sándor miniszterelnök pedig a jövő hét keddjén Bécsbe utazik, hogy az udvar tagjainál az újév alkalmával kifejezésre juttassa jókívánatait. A bécsi ut alkalmat ad a miniszterelnöknek arra is, hogy a bankkérdésben az osztrák kormány tagjaival megkezdje a tárgyalásokat.

Ugyanitt említjük meg, hogy a 67-es pártokban élénken kommentálják Bizony Ákos esetét. Újévkor ugyanis Bizony Ákos kellett volna Wekerlét üdvözölni, de mivel ő miskolci beszámolóiban a minap meglehetősen hidegen szólott az önálló bankról, a függetlenségi párt Csizmaziát küldte ki vezérszónoknak. A 67-es pártok szerint a koalíció megkérdezése nélkül nem lett volna szabad Bizonyt mással helyettesíteni.

FOGHÁZBÜNTETÉS egy hazafias versért.

Az aradi Réthy-család történetéből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2

A napokban egy vékonyka füzet jelent meg Aradon, ezzel a címmel: *A Békés- és Aradmegyei Réthy család történetére vonatkozó adatok.* Ezt a kis füzetet Réthy László dr. egyetemi magántanár állította össze. A kiterjedt és általános tiszteletnek örvendő Réthy-család történetéről szóló könyvecskéből kivesszük azt a részt, amely a mostani „Réthy Lipót és fia cég” aradi nyomdája alapítására vonatkozik. A nyomdát mostani tulajdonosának, Réthy Viktornak apja, Réthy Lipót Ferenc alapította még 1864-ben.

Erről Réthy dr. a következő érdekes följegyzéseket teszi közzé:

Lipót, (Ferenc) szül. 1817. okt. 22 én. Atyja (mint bátyját Pált) őt is tudományos pályára szánta; de a mezőberényi ágost. hitv. evang. gimnáziumban alsóbb osztályait is alig végezte el, midőn atyja elhalálozott, (anyja már néhány év előtt elhunyt) s ő kénytelen volt Pestre menni, hogy valami pályát kezdjen. Nyomdász lett. Az egész tiszántúli alföldön alig volt még ekkor egy-két nyomdánál több. Könyvnyomda állítási szabadalomért folyamodott, mit 1846-ban V. Ferdinánd király aláírásával és függő pecsétjével megerősítve meg is kapott. A szabadságharc idején hazafias nyomtatványokkal árasztotta el az alföldet. Legnevezetesebbek voltak Gerő Ákos (Greguss Ágost. szarvasi gymn. tanár) röpiratai. A kavargó eseményekre vonatkozó népies nyomtatványait a hírlapokat helyettesítették Békés, Csanád, Csonarad megyékben.

Mint nemzetőr a békési nemzetőrökkel Aradmegyében több hónapot töltött, de csakhamar békés foglalkozásához tért. A fegyverletétel után haditörvényszék elé állítottattott a nyomdájából kikerült forradalmi sajtótermékekért s félévi fogságra ítéltetett, mit honvédtisztekkel s egy görög keleti oláh pappal töltött le Nagyváradon.

1850-ben alapította a máig fenálló s Aradon megjelenő „Magyar alföldi legújabb kalendárium-ot. E kalendárium 1854-iki évfolyamában Greguss Ágost írta az egyes hónapokhoz a nyolc soros verseket, melyek miatt ró és kiadó ura bajba került. A versek ezek voltak: (Augusztus)

A virág lehervad' a helyében gyümölcs ró:
Fiatalság után férfikor jön elő.
Ot hol a virágzás akadályozva lett,
Rozs lesz a gyümölcs is, mely utána fejlesz;
Remény csak ott lehet gazdag aratásra,
A hol időt hagytak illő virágásra.
Diszes fiatalág, örülj hát korodnak!
A munka napjai majd feltornyosulnak.

(Szeptember)

Lassan és szomorun húzódik életünk,
Omladékok felett ingyen epkedünk:
Majd a keserves múlt majd a kétes jövő,
Gyászban és lészív tüneznék elő!
Ők, kettészakítván az ember kebelét,
Zavarják a vidám jelennek örömet...
Nosza hát, a' bunak többé helyt ne adjunk!
Itt van már a szüret, igyunk és vigadjunk!

(Október)

Ékes tavasz és nyár, ti már elmentetek,
'S a föld élete is elment titeletek.
Beköszöntvén az ősz, haragos arunk lesz,
Oszta dert és ködöt, harmat s napfényt nyellett.
Lankadás szállta meg most a természetet:
De az ember munkál, mert arra született:

" Ott hol ez időben serényen fáradsnak,
Gazdag jutalmakat biztosat várhatnak.
(November)

Itt van a' November, a' borongás hava,
Teli betegséggel, ködökkel megrakva;
A' paraszt embernek megszűnik munkája:
Micsen-e valami hasznos mulatsága?
Im vegyetek könyvet (kapni olcsó pénzen),
Forgassátok azt a' hosszú estéken!
Olyan a' ki eddig gondolt csak testére,
Gondot fordíthat most becsesebb lelkére.

A naptárnak már minden példánya elkelt,
midőn Greguss Ágost női társaságban (titok-
tartás ígérete mellett) elárulta csinyjét, amit
abban elkövetett, tudniillik, ha az augusztus—
november hónapokra szóló versek első betűit
lefelé összeolvassuk, abból ez a mondat jó ki:
„A forradalom győzést és boldogítást fog.”

Másnap az egész város a versekről beszélt
s a szerző és kiadó csakhamar a cs. és kir.
biróság elé került Gyulára. Greguss fogház
büntetést kapott, a kiadó pedig szigorú intést,
hogy hasonló kihágás nyomdai szabálmába
kerülhet. Atyám az enyhe eljárást annak kö-
szönheti, hogy Greguss kijelentette, hogy a
nyomdász a csinyről semmit sem tudott. Ez
válasz volt Gregusstól atyámmal szemben, ki
1849-ben kijelentette a policia előtt, hogy a
Gerő Ákos név alatt nyomdájában megjelent
forradalmi röpiratok szerzője nem Greguss
Ágost volt.

Pesti tréfák.

— Fővárosi level. —

(Thallóczy és a bosnyák.) Thallóczy Lajos, a
kifülvő historikus, a közös pénzügyminiszterium osz-
tályfőnöke beszélt el ezt a kedves históriát, amely
vele és egy bosnyák paraszttal történt.

Thallóczy hivatalos ügyben megjelent Szeraje-
vóban és az állomásról kocsi vitette be magát. A
kocsis, mikor az osztályfőnök leszállt, alázatosan
megemelte a kalapját és így szólt:

— Ugy-e, te svába vagy nagyur? (A bosnyák
svábnak hívja az esztrákot s ez alapon minden
európai ur is svába.)

— Az vagyok. — felelte mosolyogva Thallóczy.

— Ha az vagy, okos ember vagy, adj hát ne-
kem egy olyan tanácsot, aminek egész életemben
hasznát láthatom.

Thallóczy gondolkodóba esett, egészen meglepte
ez a váratlan kérdés s hirtelenében azt mondta,
ami éppen eszébe ötlött:

— Lassan járj, tovább érsz!

Most meg a paraszt esett gondolkodóba, majd
háromszor is elismételte az egyszerű közmondást s
végül nagy hálálkodással megköszönte.

Másnap utja volt Thallóczynak és magához ren-
delte a bosnyák fuvarost.

— Hajts a kormányzásra, — adta ki a pa-
rancsot.

A bosnyák nagy kényelmesen felült a bakra, ne-
hezen indított és hajtott lassan, nagyon lassan. Thal-
lóczy türelmetlenül rászólt:

— Hát ne cammogj, hanem vágj a lovak közé.

A kocsis egykedvűen szólt vissza:

— Megtanultam, uram. Nem fog ki rajtam
többé a svába. *Lassan járj, tovább érsz.*

(Lesben a püspök) Béranton járt egy fejr-
megyei faluban Prohászka Ottokár, a nagy tudású
székeshelyvári püspök. A hívők közül többen szóvá
tették előtte, hogy minden jó volna, csak a káplán
prédikálna szebben. Prohászka már éppen el akart
utazni a faluból, de ezt a panaszt orvosolni kellett.
A legközelebbi vasárnap, anélkül, hogy erről a ká-
plán tudott volna, megjelent az egyszerű falusi temp-
lomban és leült az első padba. A káplán majd kővé

meredt, mikor meglátta a püspököt, huzta a misét,
hátha közben elmegy. De végre csak rákerült a sor
a prédikációra. Zavarában kissé élénkebben elreccitál-
ta a múlt vasárnapi szónoklatát. A püspök végighall-
gatta és szó nélkül eltávozott.

— Ezen is átestem, — dörzsölte a kezét
megelégedetten a káplán és gondtalanul nézett elibe
a következő vasárnapnak.

A püspök pedig ismét megjelent. Szegény ká-
plán, rémületében harmadszor is elmondta a raktáron
heverő szent beszédet és most már fogadalmatt teit,
hogy — ha ez így megy — a következő vasárnapra
készülni fog. Prohászka csakugyan meg is jelent
harmadszor és megelégedetten konstataulta hogy már
javul a káplán. Távozás előtt pedig magához szó-
litotta:

— Remélem, most már elhiszi, hogy negyedszer
is eljövök.

— Oh méltóságos uram, boldog leszek — ára-
dozott a káplán.

Jött a negyedik vasárnap. A káplán éjjel-nappal
dolgozott a szónoklatán. De Prohászka nem jelent
meg. A káplán pedig ezután nagy beszédet variált
vasárnaponként.

(Üdvözlés a túlkör előtt) Hosszu idő után újév
délutánján viszonlították egymást a politikusok. A
nagy pártok üdvözölték vezetőiket, de nem akartak
lemaradni a kicsik sem. Erről aztán mókázó kedvvel
folyt a beszéd a képviselők körében.

— Hát hogy is volt az? — rekapitulálta az új-
évi köszöntőket Issekutz Győző, az alkotmánypárt
behém örménye. Vízsonyit Bródy Ernő üdvözölte,
Leitner Adolfot Pető Sándor, Bánffy Dezsőt Da-
niel László és viszont.

— No és Mezőfi Vilmost?

Issekutz elgondolkodott:

— Ő a túlkörbe nézett.

VASÁRNAPI STRÓFÁK.

A Weitzer milliók.

A mikor hej! legelőször

Toll szállt a kezembe,

A jó Weitzer milliókról

Énekeltem egyre.

És ha nagyon főtt a fejem

A téma-hiánytól,

Weitzer milliója mindég

Kirántott a sárból.

De ezután vége lesz majd,

Vége eme jónak,

Arad végre megkapja a

Weitzer milliókat.

S ezen nincs is sirni való

Egyébb semmi, semmi,

Csak hogy: minden jó témának

Vége szokott lenni.

Rebusz.

Boldogság, vigság, mámor és öröm!
Remény, ujjongás, fényes napsugár!
Félre bu, bánat, gyász és könny-özön,
E hon most vidám, szebb korszakra vár.
Boldog lesz ezután vén Arad megye,
És Hunnia kincscsel, fénynyel tele!
Miért?... Miért??... Miért???... Ó mondja csak?
— A trónörökös Kisjenőn vadászott
És lelőtt cirka kétezer vadat ...

Calabridasz.

Terc kasszára felvettem a lapot,

S a partnerem kemény kontrát adott.

Es ahogy bemondá a *vannak dszt,*

Inogni kezdett — ah! — a föld alattam,

S én felkiálték izgatottan:

— Jaj! nem szeretem a — *Calabridaset.*

Szilánk.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Piros bugyelláris, nép-
színmű. Este: Fuzsitus kisasszony, operett. (A
bérlet.)

Hétfő: Constantia abbé, vigjáték. Ujházy Ede
vendégfellelével. (B bérlet)

Kedd: Titok, vigjáték. Ujházy Ede vendégfellelé-
tével. (C bérlet.)

Szerda: Délután: Tatárjárás, operett. Este:
Cigány, népszínmű. Ujházy Ede vendégfellelével. (A
bérlet)

Csütörtök: Pont Biquet, család, vigjáték. Uj-
házy Ede vendégfellelével. (B bérlet).

Péntek: A megboldogult bohózat. Ujházy Ede
vendégfellelével.

Szombat: Orfeusz az alvilágban, operett. Uj-
bemutatással. (A bérlet).

* Fuzsitus kisasszony. Új év napján bemu-
tatóval kezdtek az esztendő. Ziehrernek Svibá-
kok szerzőjének új operettjét a Fuzsitus kis-
asszonyt adták mérsékelt sikerrel. Ziehrer so-
vány muzsikát írt egy nagyon vékony humoru
librettóra és így nagyon természetes, hogy
siker dolgában nem állja ki ez a darab a ver-
senyt akár Ziehrer másik darabjával, vagy vala-
meilyik nagy sikert aratott újabb operettel. A
szereplők mindent elkövettek, hogy sikerre
vigyék a Fuzsitus kisasszonyt, de minden igye-
kezetük kárba veszett. A közönség egyik má-
sik mókán, küldözsen Várnay pompás örmes-
teréu nagyon jól mulatott, de egészben hideg
maradt. Rontay Boriska, Kun Irén, Harmath
Józsa hálásan szerepeikből mi sem tudtak
csinálni, Ledvey, Ladiszlav, Polgár híába mó-
káltak és Faludy szédeltes plünettjei is hatás
nélkül maradtak. A Fuzsitus kisasszony hőbort
jai nem tetszettek. H. G.

* Ujházy Ede vendégszereplése. A jövő hé-
ten öt estén át vendége lesz az aradi színház-
nak Ujházy Ede, a budapesti Nemzeti Színház
örökös tagja. A mester legkiválóbb alakításait
mutatja be az aradi közönségnek. Hétfőn a
Constantin abbé címszerepét játéza Ujházy,
kedden egy pompás francia vigjátékban, a
Titok ban lép fel, szerdán a Cigány című nép-
színműben, csütörtökön a Pont Biquet család-
ban és pénteken a Megboldogult ban vendég-
szerepel a művész.

* A Hunyady pár szerződése. Egy nagyvá-
radi lap írja, hogy Hunyady József és neje,
Körösi Juli, az aradi színház tagjai, szeptem-
ber elsejétől fogva a nagyváradi színházzal szer-
ződtek.

* A város képviselőháza. A Képzőművészeti
társulat kiállításának utolsó napjaiban élénk
művásár folyik a Kereskedelmi Akadémia disz-
termében. Aradváros művészeti bizottsága a
városi gyűjtemény számára megvásárolta Uj-
váry Ignácnak „Virágos udvar” című nagy ké-
pét. Eszenkivül Salgó Pál megvette Urhegyi
Alajos „Aiföldi tanya” című vásznát és Stengl
Andor megvásárolta Nagy Sándor szobrát, az
Orsz. polgártárs t. Több képre folyik az alku.
A társulat kis terme az iskolai előadások meg-
kezdése miatt ma bezárult, a nagyterem azon-
ban hatodikáig nyitva marad.

* Vasárnapi előadások. Holnap két előadás
lesz a színházban. Délután mérsékelt helyárok
mellett a Piros bugyelláris című népszínmű
kezdi színi. Este pedig a nagysikerű operett-
ujjdonság, a Fuzsitus kisasszony van műsoron.

* Poll Hugó kollektív tárlata egész napon
át díjtalanul tekinthető meg Weiss Leó könyv,
papír és szemű kereskedő cég szalonjában.

* Magyar Lányok. Fiatal lányoknak legked-
vesebb szórakoztató olvasmánya a Magyar
Lányok. Táboriné Tutsek Anna az ismert írónő
szerkeszti ezt a képeslapot, csupa gonddal s
választékosan. Közleményeit, ötlet, izlés, derű
és finomság jellemzi. Egy-egy száma mindent
felölel, ami a fiatal lányok gondolkörébe vág.
Verseik, elbeszélések és regényen kívül, rovata

ran a női kézimunka, festészet, a házi és gazdasági üzenetek számára. Az új évfolyam január elsején kezdődik. Előfizetési ára negyedévenként 3 kor. Előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet vagy közvetlenül a kiadóhivatalban. Budapest VI., Andrásy-ut 9. szám.

* Új idők. Január elsejével új évfolyamot kezdett az Új idők. Ami értékes a magyar irodalom műhelyéből kikerül, mindezt azonos módon rissen megszerzi. Munkatársai közt a szerkesztő Herczeg Ferencen kívül ott találni a költőt, a rajzot és ecset java reprezentálót. Regény, novella, vers, társadalmi és művészeti íráskor; minden ami megjelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében készül. Illusztratív észe csupa ötlet, mindig szórakoztató. Nincs közérdekű esemény, amelyről eredeti felvételekkel ne adna számot. Aktualitásaival így módon egy hét lüktető életének illusztrált krónikája. Negyedévenként két eredeti regényt kezd s színes műlapot ad mellékletül. Ezek a tulajdonságok tették magas színvonalon álló hetilapjává. Ennek révén kedvelt ismerős, immár izennegy év óta, a magyar urfői családok színpadán. Ára negyedévenként 4 kor. Előfizetni bármely könyvkereskedés útján lehet, vagy közvetlenül a kiadóhivatalban. Budapest VI., Andrásy-ut 10. szám.

TÜZ

a Czeiler és Szathmáry-gyárban.

A gépház elpusztult.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2.

Csupa alacsony könnyen tüzet fogó, aszindelyes ház közé beékelve áll a *Pölmberg Ernő*-utca 9. szám alatt a *Czeiler és Szathmáry*-cég nagy asztalosáru ipar-telepe. Az óriási udvar elő részét a fedett araktár foglalja el, amelynek közepén egy t méter széles átjáró vezet a gyári műhelyek és szárító helyiség közt álló gépházhoz, amelynek favázás falai között áll a gőzgép, a többi gépet ez látja el hajtóerővel.

Ma éjjel tizenkét órakor óriási tüst tört ki a gépházból s néhány pillanat múlva már egy hatalmas lángoszlop is jelent, hogy a gépházban tűz van. A gyártelep egy pillanat alatt legkritikusabb helyzetbe került. A gépház minden éghető része lángolt s a körülötte lévő épületeket csak éppen a tetőjükön fekvő vastag fátérfal védte addig az ideig, míg a tűzoltóság megérkezett. A közelben lévő laktanyából néhány perc múlva átvonult az őrség teljes felkészüléssel, gőzgéppel s két sugárcsővel támadta meg az épületet, amelynek tetője és a falakatrész elpusztultak ugyan, de a szőlők derekas munkájukkal az egész környéket megmentették.

A tűzoltók életük veszélyeztetésével lépésről lépésre szorították hátrább a tüzet. Kétszer kerültek a tűzoltók életveszélyes helyzetbe. Amikor a gépház üveges ajtaja felett a deszkafal már egészen elpusztult s egy hatalmas viaszgár ártott a deszkákat az ajtóban dolgozó tűzoltókra, akik az égő ajtókeret. Tíz óra idejében mentették el a közelebbi tűzoltó embert.

Mint hogy a mentés munkája *Stankovics* kiőrségi parancsnok utasítására lökést arra irányult, hogy a gépház mellett levő épületeket elválasztó falakat tartassák épségben, a tetőt nem oltották. Alatta dolgoztak a tűzoltók. Az óriási udvarban a gépek körül foglalatok tűzoltókat épület előtt állók többször figyelmeztették a tűz felett levő veszélyekre, de azok nem figyeltek. Egyszerre óriási robajjal szabdott rá a gépekre a tető. Egy pillanatig az őrség elnémított minden szót. Aggodalommal néztek mindenki, vajjon nem temetette maga-

alá embert az égő gerenda halmaza. De szerencsére nem történt baj. Lankadatlanul folytatták tovább a munkát: létrát támasztottak a szárító helyiség falához, amelynek tetőjéről konstátálták, hogy ennek tetője nem fogott tüst; ezzel meg volt mentve a parkett-gyár s vele együtt az összes szomszédos fassindely fedélű háztömeg.

A tűz, mint említettük a gépházban keletkezett. Új napján tisztították a gépet. Ma fűtötték be s a tűz kitörésekor még égett benne a fűtő anyag. A tűzhöz nagy ember tömeg vonult ki, de *Moldován* Odón rendőrhadnagy intézkedésére nem eresztettek senkit az amugy is szűk udvarra.

A tüst fél háromra teljesen lokalizálták.

Ferenc József

az aradi színpadon.

A rendőrség beavatkozása.

*

Az aradi rendőrségi hivatalok vékony ajtóhasadékán csak most szivárgott ki az a föltétlenül figyelemreméltó és a nagy világpolitikai események világán lévő hír, hogy karácsony elődelutánján az aradi színpadon majdnem királysértést követett el *Faludi Károly* színi, láb, kéz és váltóművész.

Ezt lapunk egyik dramaturgia az alábbi rövid drámában így írja le:

A karácsonyt megelőző délutánon tudvalevően *A hamupipőke* című gyermekmesét adták az aradi színházban. A darab szereplői között királyokat is játszottak az utolsó felvonásban. Ezeket az uralkodókat gyerekek ábrázolták és az volt a teendőjük, hogy felvonuljanak arra a magas pódiumra, amelyen *Várnai* várta őket, mert hódolatukat akarta fogadni.

Az egyik gyerek *Ferenc József* maszkját öltötte fel és pompásan hasonlított a magyarok ősi királyához. Faludy meg is jegyezte:

— Ha az a fiú nem beszélne olyan jól magyarul, mindenki összetévesztené Ferenc Józseffel.

Faludy volt a darabban az aki az érkező királyokat *Várnainak* bejelenté. Ez alkalmul szolgált neki arra, hogy ilyen ötlet pattanjon ki a koponyájából:

— En egy vicces jelentést mondok a királyról, amikor bejelenem.

Várnai rendező arca elkomorult s a homlokát összerándolva megkérdezte:

— Micsoda viccet akaraz elkövetni? Tudod, hogy te mindig a színházi bíróság elé kerül az a viccsidért.

— Ezért nem fogok oda kerülni, — szolt Faludy. — Csak annyit akarok mondani mielőtt *Ferenc József* a színpadra lép: „*Most pedig be fog jönni Ferenc József, az osztrákok császára, aki megakarja nekünk adni a magyar veszénységet és a magyar hadsereget.*”

Várnai dühösen kezdett kiabálni:

— Ezt nem szabad megtenned! Ebből botrány lesz! A rendőrség közbelép.

Faludy azonban nem törődött a szenvedelmes kitöréssel s kijelentette, hogy nem áll el szándékától.

De délutánig meggondolta a dolgot.

Délután fölment a rendőrségre és *Hoffmann Győző* rendőrhadnagytól megkérdezte:

— Mondja hadnagy ur, baj lehet abból, ha én a király bécit belekeverem *A hamupipőke*be.

Hoffmann szintén kérdéssel felelt:

— Mondja, Faludy ur, szeret ön ülni?

— Az a kérdés hol. A kávéházban például nagyon szeretek.

— És Vácon?

— Ott is szeretek, ha jó kávéházak vannak.

— Na hát ha csakugyan szeret Vácon ülni akkor azt tanácsolom, hogy keverje a királyt *A hamupipőke*be.

Hoffmann még délután figyelmeztette a kollégáját *Szecepkovszky* rendőrhadnagytól:

— Te figyelj, mert Faludy rögtönözni akar valamit a királyról.

— Figyelek, — mondta *Szecepkovszky* és elment a színházba figyelni.

Végig figyelte az egész előadást, s azzal a benyomással távozott a színházból, hogy Faludy gyáva színész, mert nem mert a királyról röpket viccet mondani.

Másnap *Hoffmann* megkérdezte Faludytól:

— Na, hallom, kibékült a királyi és nem aposztrofálta a színpadon.

— Igen, — felelte Faludy — mert időközben értesültem róla, hogy az aradi kávéházak sokkal jobbak, mint a váciak.

HIREK.

Haynau ő exelja.

*

Buza Barnának és a sajtó többi barátainak ajánljuk figyelmébe a „Pesti Napló” mai jubiláris számát. Nem azért a tartalmas, érdekes 148 oldalért, amit fennállásának hatvanadik évfordulóján a közönség kezébe adott, hanem azért az apróbetűs, levendula-illatu négyoldalas mellékletért, a mit jubiláris számához hozzácsatolt. Ezen a mellékleten, mely a hatvan esztendő előtti P. N. kiadott másolata, találjuk a következő, alig három milliméter magas betűkből kiszedett sorokat:

A hivatalos „Magyar Hírlap” szerint Aradon a cs. és k. rendkiv. hadi törvényszék *Hauk Lajost*, a cs. k. hadseregéből rang nélkül kilépett hadnagytól, az 1848 iki mártír események után a „Constitutio” című radical lap szerkesztőjét, később a magyar fölkelő seregben alezredest s versoczi katonai parancsnokot, múlt hó 31 én főségsértés bűnében, a legterhelőbb körülmények között, elmarasztalván, minden vagyonának elkoboztatása mellett, köztöltali halálra ítélte; ezen, b. Haynau tisz. ő exelja által megerősített ítélet végre is hajtatott.

Pont ennyi — egy betűvel sem több, egy betűvel sem más. Mert nem engedett többet írni és nem engedett másképpen írni a legmagasabb cenzura. Az a cenzura, amely Haynaut megexcellenciáztatta a magyar lapokkal és amely egy rang nélkül kilépett magyar hadnagynak, egy „radical” lap szerkesztőjének legkegyetlenebb kivégzéséről tíz sornál többet nem engedélyezett a magyar lapoknak. A vértanukról azt kellett írniok, hogy a legterhelőbb körülmények között elmarasztaltatván, halál lett a büntetésük. Hőhár a kivégezőjük és néhány száraz, vérlázítóan színtelen, kegyetlenül rövid, arcpírítóan szolgálai sor a nekrológjuk. Mert nem engedett többet a cenzura, a visszashajtott, újra megkivánt cenzura, amely csak azt engedte keresztül a legfelsőbb szűrőn, a miben Haynau tábornagy megexcellenciázva erősíti meg a halálos ítéleteket. Oh, hogy miért nem éltek akkor azok, akik most a sajtóra bilincseket szeretnének rakatni! Mennyi gyönyörűségtől esnek el, hogy nem akkor, hanem most élnek. Bizony isten, mi is jobb szeretnék, ha akkor éltek volna...

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 3 án az időjárás: hideg, délen sok helyütt csapadék.

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. szám.

Készít irodai, üzleti és butorberendezéseket a legjutányosabb árakon. 2389

— A politikai újév. A koalíció pártjai üdvözölték vezéreiket az évforduló alkalmával s a vezérek — ma jobbára a kormány tagjai — *Wekerle, Kossuth, Andrássy, Széll* Kálmán, *Zichy* Nándor, *Justh* Gyula válaszoltak az üdvözlésre. Megannyi nyilatkozatnak azonban közös vonása: a pozitív kérdések kezelésében, általánosságok mellett, a legnagyobbfokú tartózkodás. Valamennyi enunciacióban három főkérdés szerepel: A választójog reformja, a bank- és a katonai kérdés. A választási reform dolgában a kormány és a szövetségelt pártokból alakult többség tisztán látja az utat maga előtt. E kérdés fontossága áll az alkotmánypárti üdvözlések — *Andrássy* és *Széll* táviratváltása — homlokterében. De *Wekerle* és *Kossuth* Ferenc is kiemelik e feladat érdemét és messzemenő jelentőségét. *Wekerle* a koalíció pártjainak tisztelgő sokasága előtt kijelentette, hogy „a választási törvény tekintetében változtatlanul ragaszkodunk kell azokhoz az alapelvekhez”, amelyeken az előterjesztett javaslat épült. Ezt a gondolatot *Kossuth* Ferenc, a függetlenségi párt üdvözlétére adott válaszában, kiegészítette azzal, hogy azt mondotta: az új választási törvény a koalíciónak „elvallalt és mindenestre teljesítendő feladata, amelyet a nemzettel a nemzetért kell megalkotni.” A katonai kérdésben a kormány feje és a függetlenségi többség vezére egyaránt bejelentik, hogy a „védőerő fejlesztésének és újabb tetemes költségek vállalásának szüksége előtt állunk.” Ez a létszámemelésnek olyatén bejelentése, aminőt a jelenlegi kormány részéről eddig nem hallottunk. *Kossuth* Ferenc a bejelentést azzal kíséri, hogy azt mondja: „mi elismerjük a védőerő erősítésének szükségét.” Ezzel a szükségességgel szemben állanak a magyar nemzeti követelmények, amelyekre vonatkozólag a függetlenségi párt vezére azt a megjegyzést teszi, hogy: számítanunk kell arra, hogy a védőerő terén nemzeti vágyódásaink egy jelentékeny része megvalósul.” A miniszterelnök beszédében pedig erre nézve az a kijelentés foglaltatik, hogy az újabb költségek „egyensúlyképp nemzeti érdekeink s különösen állami nyelvünk érvényesülésére kell a gondot fektetnünk.” A bank-kérdésre nézve azt mondja *Wekerle*, hogy a kormány egyetértő eljárásának biztosításával törekszik érvényre juttatni „az államjogi és gazdasági szempontokat.”

— A kereskedők és iparosok érdekel az adóreformnál. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A *Bud. Tud.* című félhivatalos lap a pénzügyminisztertől nyert értesülés alapján közli, hogy a miniszter a kereskedelmi és ipari érdekképviseletnek tett ígértelt teljes mértékben honorálta az adóreformnál és a javaslatba a pénzügyi bizottság tárgyalásának során fel is vette azokat a több, mint 40 szakaszra vonatkozó módosításokat, melyek figyelembevételét a pénzügyminiszter méltányossági szempontból kilátásba helyezte.

— Az egynapos sztrájk következményei. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári nyomdatulajdonosok elbocsátották az összes munkásukat, akik a csütörtöki sztrájkban résztvettek. A nyomdák működése szünetel, a lapok nem jelennek meg. A tulajdonosok úgy hajlandók

visszalagadni a szedőket, ha jövőre nem szerkesztek. Ha nem egyeznek meg, akkor szerkesztetlen munkásokat hozatnak a nyomdába. A rendőrség intézkedéseket tett a nyomdák védelmére.

— Szerbia háborút akar. Belgrádi távirat jelenti: A szerb szkupstina mai ülésén *Milovanovics* külügyminiszter hosszabb beszédet mondott az annekszióról. A szerb külügyminiszter, aki eddig legkitartóbb híve volt a mérsékelt politikának, mai beszédében váratlanul a leghevesebb hangon támadta a monarchiát. A trónörökösénél is harciasabban beszélt a szerbek követeléseiről és kijelentette, hogyha Bosznia nem marad mint autonóm terület a szultán főhatalma alatt és ha a monarchia nem kötelezi magát, hogy a Száván és a Dráván túl hatalmát ki nem terjeszti, akkor Szerbiának fegyverhez kell nyulni. A külügyminiszter után az eddig szintén békepárti *Novakovics* képviselő szólalt fel és még *Milovanovics*nál is erélyesebben követelte a háborút. A tárgyalásokat holnap folytatják.

Belgrádi távirat jelenti: Az összes bandákban ezidő szerint legfeljebb 400 ember van Valjevóban, ahol *Boknovics* főhadnagy, a király volt szárnysegéde szervezi a bandákat. A bandák működési terület a novibazári szandzsákra is ki akarják terjeszteni.

— Eljegyzés. Kéri József csabai városi számvevő e hó 3-an vasárnap jegyzte el *Latky* Olga-t.

— *Kell* *Manó* cég ajánlja hírneves keletgye harisnyit és ruhátis remekelt. 3383

— A színpadi csók. Egy német színházi újságban a következő érdekes apróságot írja *Lessing* Ti vadar a színpadi csókról: Egy udvari színházban büntették azokat, akik a színpadon csókolóztak. A hőszerelemes mégis elhatározta, hogy alkalomadtán megcsókolja a taramóját. Így is tette többször egy másuttán és a kollégánéja mindig feljelentette a színházi törvényszéknél. Utóbb már az intendánshoz ment panaszszal. Az intendáns magához hívatta a színészt és haragosan figyelmeztette, hogy viselkedjen a deszkákon tisztességesen, mert különben baj lesz. És az „amorózó” nem akart megjavulni, hanem fogadott a kartársával, hogy a legközelebbi *Romeo* és *Julia* előadásakor az utolsó képen, mint *Romeo* igazánból meg fogja csókolni a *Julia* koporsóban fekvő személyesítőjét. Csakhogy a *Julia* alakítója értesült a dologról. Mikor elhelyezkedett a koporsóban, egy gombostűt illesztett az ajka közé. Már most belépett *Romeo*, siránkozott és szavalt annak rendje módja szerint, majd a koporsó mellé térdelt és ráhajolt *Julia*ra, hogy megcsókolja. De hirtelen felugrott, az arcához kapott és félretámasztotta. Az előadásról így írt egy kritikus:

„A sirbolt jelenetben X. mesteri játékot produkált. Amint szerelemes után sóvárgott, anogy később megborzadt a leány heltestétől, érezte a hideg csóktól való iszonyodását és azt a testi, fájdalmat, amit benne a halott hatása keltett, mindez elsőrendű színművészeti munka volt...”

— Szerencsétlenül járt bankigazgató Debrecenből írják: Súlyos baleset érte tegnap este fél kilenc órakor *Sékely* Albertet, a debreceni Bankegyesület igazgatóját. A kisvasut „*Csokonai*” mozdonya a szokott sebességgel haladt a Deák Ferenc-utcán keresztül, amint a mozdonyvezető észrevette, hogy egy bérkocsi áll a síneken, amibe éppen abban a pillanatban szállott be *Sékely* Albert és felesége. A mozdonyvezető teljes erejéből csegetett, annyira, hogy a csengő le is szakadt. A robogó vonatot már nem volt képes megállítani, a kocsis annyira megijedt, hogy tehetetlenül várta a közelgő veszedelmet. A karambol meg is történt, és rettenetes következménye lett. A bérkocsi izzé-porrá zúzódott. *Sékely* Albert az esés következtében lábát törte s a kocsis szintén súlyos sérülést szenvedett. A bankigazgató feleségének csudálatosképen semmi baja nem történt. A szerencsétlenül járt embereket a mentők szállították a lakásukra. A rendőrség megindította az eljárást annak megállapítására, hogy mennyiben terheli a felelősség a mozdonyvezetőt és a bérkocsist a szerencsétlenség előidézésében. Az eddigi vizsgálat megállapította, hogy a mozdonyvezetőt semmiféle felelősség nem terheli.

— Magyarországra szökött belga sikkasztó. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A brüsszeli rendőrség táviratot intézett a budapesti főkapitánysághoz, melyben elmondja, hogy *Molguen* *Armond* *André* bankpénztáros, egy ottani pénztárat sikkasztója Budapest felé menekült. A körözvény szerint *Molguen* feltűnően elegáns ember, aki 150 ezer frankot sikkasztott és ezenkívül 66,800 frankot lopott a pénztárat igazgatójának külön pénztárából. A sikkasztó egy magyar énekesnőbe szeretett, aki egy brüsszeli orfeumban vendégszerepelt. A nőt előreküldte, ő maga pedig Bécsen át Budapest felé szökött. Eddig még nem találják.

— Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképező Intézménye január hó 3-án délután 5 órakor a *Weisz* *János* utcai polgári iskolában nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart. Műsor a következő: 1. Lavotta szerelem. Hegedűn előadja: *Weisz* *Arnold*. 2. Költemény. Énekli: *Divid* *Dez*. 3. Szakelőadás. A képeket *Marton* *Márton* tanár vetíti, a szöveget előadja *Berecz* *Károly* tanár.

— Hadkötelesek sorshuzása. Az 1888. évben született aradi illetőségű hadkötelesek sorshuzása január hó 12-én lesz megtartva, a városnézi földszinti kistermében. Reggel 8 órakor veszi kezdetét.

— Oriási lopás. Szentpétervárról jelentik: A cár által az orosz vasutak forgalmának átvizsgálására kiküldött bizottság azt a botrányos tényt állapította meg, hogy az 1908. év folyamán a vasutakon 1000 millió korona értékű szállítmány tűnt el, amiért a kormány felelős.

— Egger mellépszittlái gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, felülmulhatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogeriában. Doboza 1 kor. és 2 korona. Próbadozoz 50 fill. Főraktár: *Nádor* *gyógyszertár*, Bpest, VI., Váci-körút 17.

— A legjobb márciusi kivitelű sör csak *Scnuch* *Ferenc* *Milleniumi* sörözősarnokában kapható. 44

Beretvás-pastilla! Ne tévovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. Aradon kapható: Földes Orvosok által ajánlja. Ár 1.20. Kelemen gyógyszerárban. Készíti: Beretvás Tamás, gyógyszerész, Képesten. (3 dobozról ingyen postaszállítást.) 5711

BOZSIK ERNŐ :: KÉPESITETT :: KOMÜVESMESTER

építési irodája

B. Választó-utca 22. szám.

— A Divat Szalon, magyar olvasóközönségünk e jóságért méltán kedvelt családi lapja, immár XXII. évfolyamát járja. Minden dícséretnél többet mond róla ama tény, hogy ez idő alatt a Divat Szalon keletkezésének idejéből való régi divatlapok mind kidőlték és olvasók csatlakoztak a győztesen maradt legjobb családi divatlap olvasóközönségéhez. Ebben az időben már nincs város és nincs magyar uriház, ahol kéthetenként nem a legnagyobb érdek lődéssel várnák a magyar gazdasági viszonyokhoz mért takarékos öltözködés tanítóját s egyben a legjobb szándékkal szerkesztett családi lapot, a Divat Szalont. — A mai nehéz életviszonyok között valóban kétszeresére is meg kell bocsúlnunk a nemes irányú divatlapot, mely asszonyainkat nem a divathobortok majmolására, hanem takarékosra és munkára tanítja. A „Divat Szalon” egyenlőre igen kevés teret enged az ugynevezett parisi divatnak, melyet a mai társadalmi és gazdasági viszonyaink közt neveltség és kár nélkül visszaszűrt csakugyan nem is lehet, ismerni azonban a jóízűséghez tartozik és e helyett a valóban szép, elegáns, praktikus öltözködés kalapok stb. készítését tanítja. A Divat Szalon egyenlőre ingyen szabásokkal szolgál, pontosan az előfizető mértéke szerint s a szabások által a lapban bemutatott tolették otthon is elkészíthetők. Szorgalomra, tevékenységre ösztönzi e lap olvasóit az iparművészi munkák tanításával, háztartására vonatkozó tanácsaival s a jól végzett munkálatok jutalmául egy teljes, jól szerkesztett, neves írók munkáival gyarapított szepirodalmi részzel s egy jóra való gyermeklappal ad a tudnivalók mellett nemes szórakozást is. A Divat Szalon külső kiállítása méltó a belső tartalomhoz. Színes képél, ábráit, díszes borítékát, kiváló hölgyek arcképeinek bemutatása, is meretterjesztő cikkeihez adott illusztrációi mind sikeresen sorakoznak ahhoz, hogy a magyar olvasóközönség ez években régi, de fejlődésben mindig friss és új családi lapját a külföldi divatlapok fő emeljek. A Divat Szalon különben olcsóságban is kiállja velük a versenyt, lévén előfizetési ára: egész évre 12 K., félévre 6 K. és negyedévre 3 K. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Divat Szalon kiadóhivatala Budapest IV. Rákóczi utca 5. sz. 3842.

— A Liniment. Capsici comp., a Horgony Pain Expeller igazi, népszerű házi szerző lett, mely számos családon már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájás, fejfájás, köszvény, csúszás stb. nál a Linimenttel való bedörzsölésnek mindig fájda-omcsillapító hatása: idéttek elő; sőt járványkór nál, mint: a kolera és hányhasfolyás, az állatoknak Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szerző jó eredmény nyel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és úvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával essék határozottan: Richter féle Horgony Linimenttel (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cég-gyűlésre figyelni és csak eredeti úveget elfogadni. 3139

— Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűteni csak úgy lehet, ha nékülönségek filléreinek egy olyan pénzügyesnél helyezzük el, ahol a postakasszapénztári kamárnál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvényársaságot (Salicz-utca 6. szám.) Ezen intézetnél takarékpénztárakat a legkisebb összegűl kezdve s legmagasabb összegig fogadnak hat százalékos betétkamat ellenében. A betéteket bármikor felmondás nélkül fizetik vissza. Minden betét egy egy „Szállomány” féle takarékpénztár: kárp ingy. 2711.

— Perzsa szőnyegek. Perzsa-szőnyeg rak táram Szabadság-tér 10. szám alatt megvált. Schwarz Zeigmond. 3193.

— Likör aromák kitűnő likőrök előállítására; — nászlag — Vojtek és Weissnál. 191

A divat.

— Legújabb recept szerint. —

Az esküvők, eljegyzések és színházi bemutatók szezonját éljük. Az urinőknek ilyenkor rend szerint az a legnagyobb gondjuk: milyen kosztümökben jelenjenek meg az esküvőn, vagy a színházban? A legújabb divat tanácsadó úgy írja elő az esküvői és színházi toletteket meg a menyasszonyi ruhát:

Férjes asszonyok toletteteje esküvőkor. A cortégekben nem szabad egyebet viselni selyem, bársony, brokát, muszelin vagy más hasonló drága anyagu ruhánál. Értékes prémek kell a toletteket még akkor is kiegészíteni, ha nyáron történik az esküvő, hiszen a templomok misztikus homályában többnyire elég hűvös van arra, hogy ezt ki lehessen állani. A ruha aljának hosszu uszályban kell végződnie, díszes csipke, szallagok és ezüst vagy arany virágok lehetnek. Azután meg sok kézi hímzés. Zsinórozás, másféle virig nem illic rá. Az etiquette úgy kívánja, hogy a cortége asszonyainak arcán ne legyen fátoly, sem kabát a ruhájuk fölött. A kalapnak nagy, tollasnak kell lenni, vagy pedig kis toque szerű alkotmányának, de akkor szinte inkább fejdíszszerűen kell hatnia, semmint kalapnak. *A fő az, hogy a tolette usnak lássék,* ne legyen gyűrött vagy rossz szabásu, mert akkor hiába vettük a legdrágább anyagot is hozzá, még sem fog mutatni semmit. Ugyancsak ide tartoznak a casino-tolettek is, ezek már a délutáni órákban is lehetnek fenysek, de valamivel mégis: kevésbé kell díszesebbeknek lenniük az esküvői tolette-eknél s brokátot nem igen szabad alkalmazni hozzájuk.

Menyasszonyi ruha. A menyasszony ruhájának magának kell lenni a megtestesült egyszerűségnek, úgy szabásra, mint díszítésre nézve. Hazán már a fátoly, a mely rá borul egészen az uszályig, is vastagít, mi lenne, ha ez alatt még nagyon felcíomázott, tehát határozottan rosszul álló ruha volna? Legjobb, ha a menyasszony fehér a laszból készített tolettejét. Ennek jeges merevségében van valami a szűz ártatlanságából, illetetlenségéből. Uszálya legyen hosszú, s ha — a mint ez sok ifjú lány nál előfordul — a kebe még fejletlen, lehet csipke ficht alkalmazni a derekára, de ennek is könnyedén kell esnie s nem vastagítani, s nem szabad felfőnnie oldalt a vállakig. Ha nagyon hideg van, vehet fehér hosszú burnust magára a menyasszony, de ezt már a temp omájában kell levennie.

Színházi tolettek. Náluk még sokan megelégszenek a villagos díszesebb bluzzal, a sötét aljhoz, s tény, hogy a páholyban nem igen látják az alul ülők, hogy milyen alj van rajtuk. Csakhogy a ki

páholyba jár, az mindenestre azoknak akar tetszeni, akik szintén páholyban ülnek vagy azoknak akiket magával visz, esetleg azoknak, a kiket magukkal hívtak, s akkor elkerülhetetlen az egész toilette.

Egészen megfelelő azonban színházi ruhának a jobb látogató ruha is, kalappal vagy a nélkül, a szert, a mint azt a város, a melyben vagyunk, előírja. Ha a páholy egészen a miénk, akkor tetszés szerint öltözhünk, kalappal vagy a nélkül. De például Németországban ez már ki van zárva. Ott páholyban sem szabad kalaposan megjelenni.

Párisban a jelező a következő: Operába: metelen vállakkal kell menni; ékszerekkel, virágokkal. Nemzeti Színházba, Vígyszínházba félmagas ruhában, négyzetű kivágással, Népszínházban magas ruhában. De ez teljesen divat dolga. Csak annyit jegyzünk meg, hogy ha kalapot veszünk, annak okvetlenül díszesnek kell lenni, s semmiestre sem mehetünk délelőtti kalapban a színházba.

A parterrenék szintén a páholyok szerint kell igazodnia, azért e leírásunk azoknak is szól, a kik egy vagy más okból inkább választják a zárt- vagy zsöllyeszeket.

MULATSÁGOK.

A Vasutas Szövetség estélye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 2

Kitűnően sikerült estélyt rendezett a vasutas szövetség aradi kerülete szombaton este a *Gambri-nusban*. Az estélyt műsor vezette be, melynek minden egyes száma élvezetet nyújtó volt.

A műsort az aradi mav. dalárda nyitotta meg, precíz énekével Szilágyi Gyula zenetanár karmester vezetése mellett, melyet Gabor Laosné kedves előadásu monológja követte. Elragadó volt Szalay Aranka éneke és zongorajátéka, melyet a szűnni nem akaró tapsokra alig győzött megismételni. De rültséget keltett Szabó Géza humoros felolvasásával s igen szép hegedű duettet adott elő Benkó Béla és Babes Viktor. A műsort hajnalig tartó tánc követte.

A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség így állította össze: Balassa Ernőné, Daruváry Károlyné, Gábor Lajosné (V. kutas), Szalay Aranka és Alice özv. Hány Pálné, Didek Terike, özv. Didek Istvánné, Barth Aladárné, Hoffmann Ferencné, Zboray Ferencné, Szepessy Jozsefné, Szőnyi Józsa, Kovács-vita Ivánné, Laborda Ilona, Thómes Rozsáné, Thómes Ilonka és Iréne, Faragó Gyuláné és Faragó Teréz Lytky Jozsefné, Apor Sándorné, Grál Gyuláné, Nagy Gézané (Glogovác), Galicz Györgyné, Kiss Gergelyné és Kiss Piroka, Friedvalszky Dezsőné és leánya Olga, Bonyhádi Jozsefné, Benkó Károlyné és leánya Ella, Himelbacher Györgyné, Szuvajcsák Lászlóné, Weinfeild Rozsáné, özv. Weinfeild Jakabné, Szűcs Mihályné, Schmedfall Bálintné, D. Szabó Mihályné és leánya Terike, Davidházi Ferencné, Kitajka Jánosné.

(=) Az izraelita nőegylet estélye. Az aradi izr. jótékony nőegylet és népkonyha január hó 5-iki estélyének rendező bizottsága nevében

FAIX JACQUES

zongora készítési terme és műhelye

ARAD, Batthyányi-utca 15. szám.

Allandó raktár, elsőrendű külföldi gyárosok készítményei, ugyszintén saját gyártmányu kitűnő zongorákból. Javítások szakszerűen, jótállás mellett. Hangolások pontosan és tisztán. 3409

Zongora kölcsönjutányos árban.

ezennel felkérem azon urhölgyeket, kik az es-télynek konyhaművészeti kiállításában részt-venni szivesek lesznek, hogy az étkeket ja-nuár hó 5-én d. u. 3 és 5 óra között a Fehér Kereszt nagytermébe felküldeni és az ott jelen levő védasszonyoknak átadni sziveskedjenek. Egyidejűleg felkérem a leányrendező bízott ág-nak, az asszonyok bizottságnak, ugyszintén az összes szives közreműködőknek minden tag-ját, hogy január hó 4-én d. u. 4 órakor a Fe-hér Kereszt nagytermébe az elhelyezkedés és a munkakör megállapítás végett közös értekez-letre megjelenni sziveskedjenek. Neuman Fűst Mária

(=) Aradi katolikus bál. Mint megirtuk, február 20-án a Fehér Kereszt dísztermében, Műtek Lajos dr. elnökségével nagy katolikus bált rendeznek. A bál védnökségét igen magas állású és országos nevű személyiség vállalta el, míg a rendezőség élén egész sereg előkelőség foglal helyet. A bál előmunkálataiban Kádás Lajos dr. és Lengyel Gyula dr. titkárok buz-gólkodnak. Előrelátható, hogy ez a bál egyike lesz a farsang legsikerültebb mulatságainak.

(=) Szilveszter estély. A máriaradnai ma-gyar daláregyesület M. Radnán a Bálics-féle vendéglő telikertjében táncal egybekötött hang-versenyt rendezett, amely, habár az egyesület csak félve alakult, megálta volna helyét bár-mely nagyobb városban is. A férfiak népdal-egyvelegeket adott elő pontos készütséggel. Igen élvezetes számok voltak: Juci kupléja, melyben Kocsis Kálmán asszony pompásan szerepelt, Adler Gigi kupléja, melyet az egye-sület karvezetője, Arató Andor áll. tanító adott elő és Sanyaró Vendel kupléja, melyet Szlamay Vilmos igen ügyesen adott elő. Nagyon tetszet-tek a Pálfi testvérek által előadott quartettek, melyekben a cellón remekül játszott Zajonsz-kovszky János tanítójelölt, ki zongorán Wag-ner „Lohengrin” nyitányát adta elő. Megemli-tendő a Kocsis Kálmán által összeállított élő-kép, mely az ó-év temetését és az újév meg-jelenését mutatta be. Sajnálatos dolog, hogy a magyarság eszméjét terjesztő dalárdát éppen a magyar intelligencia nem pártolja, miért is az est deficittel záródott.

(=) Kuruc estély Lippán. Az Országos Vö-rös kereszt egyesület lippai fiókegylete január hó 9-én, szombaton Lippán, a Józseffőherceg nagy-szálló nagytermében Haubert Nándorné elnökő rendezésével jótékonycélu Kuruc-estélyt tart 6 órai teával egybekötve. Belépti díj személyen-ként 2 korona. Felülizetéseket a rendezőség köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz. A Ku-ruc-estély műsora: 1. Rákóczi megnyitó: elő-adja a cigányzenekar. 2. Felolvasás: Rákóczi és kora, tartja Lengyel Imre ref. lelkész. 3. Kurucdalok: a) a kuruc korszak kezdete és fej-lődése, b) a kuruc korszak hanyatlása, c) a ku-ruckorszakra való visszaemlékezések. Énekli Buja Sándor, zongorán kíséri Szalay Aranka zongoraművész. 4. „Rákóczi induló” Farkas Imretől (melodráma) előadja Rótsching Miklós, 5. „Magyar dalok”. Énekli Szalay Aranka, zongora- és énekművész. 6. Kuruc tábori és hallgatódalok. Tárogatón fujja Székely Károly cigányzene kísérettel. Kezdeté 6 órakor.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát technikai akadályok miatt csak január első nap-jaiban küldhetjük szét, amiért előfizetőink szí-ves elnézését kérjük. A néhány napi mulasz-tásért a naptár szokatlanul gazdag tartalma bőven kárpótolja előfizetőinket.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A makói automobil baleset Két évvel eze-lőtt Makón Brauswetter Ottó szegedi órás auto-mobilja, amelyet Simándi Ferenc sofőr veze-tett, összeütközött Hercz József kerékpárjával, miközben hővetkezében Hercz könnyebb sérülést szenvedett. A szegedi királyi ügyészség gon-datlanságból okozott testi sértés miatt vádat emelt Brauswetter és sofőre ellen. A törvény szerinti makói tárgyalásán azonban az nyert beigazo-sítást, hogy a két vádlottat nem terheli fele-

lősség az összeütközés miatt, mert a biciklista volt a vigyázatlan. A törvényszék felmentette a vádlottakat.

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsio hasz-nálata folytán. Orvosok, bábák és szülők bizo-nyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsio

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véd-jegyet — a halászt — kérjük figye-lembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkat-részei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerre teszik, sőt tápereje is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az ál-talános egészség. 5816

Egy eredeti liter ára 2 K. 80 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 2

Kínálat javult, vételkedv gyenge, 10000 mm. lanya, 5—10 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Búza áprilisra . . .	12.60—12.61	12.62—12.63
Tengeri májusra . . .	7.20—7.21	7.23—7.24
Rozsa áprilisra . . .	10.1—10.13	10.12—10.13
Zab áprilisra . . .	8.60—8.61	8.58—8.59
Búza 1909 októberre . . .	10.82—10.83	10.82—10.83
Rozsa októberre . . .	9.05—9.06	9.08—9.09

Zárul 5 órakor: Utőtőzsde fizetetlen.

IDEGENEK ARADON.

— Január 2 —

Központi szálloda. Vály Lajos mérnök Buda-pest. — Bécs Gedeon földbirtokos Pozsony. — Nagy Gyula vállalkozó Gyula. — Papp Adolfné birtokosó Solymos. — Imetz Irén tanító, Szabadka.

Vass szálloda. Gazdag József gazdasági irnok Debrecen. — Eozsevay János papjelölt. — Ament János bérlő Fiskut

Pannonia szálloda. Kaufman Béla hivatalnok Porosbés. — Kalmárhelyi Lajos kataszteri mérnök Temesvár. — Illa Szilvius pénztárnok Párdány, To-rontálmegye.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1919. évi január hó 3-án:

Délután 3 1/2 órakor, mérsékelt helyárrakkal:

A piros bugyelláris.

Eredeti népszimnű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Csepreghy Ferenc. Zenéjét szerzte: Szentármay Elemér.

SZEMÉLYEK:

Török Mihály Keszler E.	Peták János Polgár S.
Zsófi, neje Kállay Jolán.	Pennás Muki Várnay J.
Julia asszony Follnusné E.	Hájas Muki Kulcsár L.
Menci, leánya Molnár I.	Kócsa Gyurka Faludi K.
Ceillag Pál Hunyadi J.	Susták Kata Lászy Etel.
Kapitány Deli Lajos.	Lajcsi, cigány Szabó László.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez helyárrakkal:

Bj beírt Bj beírt.

Fuzitus kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irta: Sterk Vilmos. Fordította: Mérel Adolf. Zenéjét szerzte: Zichrer Károly.

S Z E M É L Y E K :

André Leóvey Leo.	Rombéau Lucie, neje	Hunyady J. H. Ma. math J.
Susanna, neje Beakóné.	Bernfeer	Ladislay J.
Melita Polgár S.	Dubois	Várnay Jenő.
Mathilde, neje Lászy Etel.	Lola	Zalay Margit.
Fréd, a fiók Faludy K.	Miai	Kun Irén.
Rosette Sz. Reantay E.		

Kezdeté este 8 és fél órakor.

NYILTTEL.

Hentes üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközön-ségem tudomására hozni, hogy Eötvös-utca II. szám alatt levő

hentes üzletemet

Sina-u. 4. sz. alá helyeztem át.

Tisztelettel

8802

Prokopetz József

Somatose
(Fleish-Eiweiss)
a legrövidebb idő alatt emeli az
eröt.
Kapható gyógytárakban és drogueriakban. 6977

NOXIN
A LEGJOBB CZÍPŐ.
KREM.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.
Főraktár Aradon: ARADI CZÍPÉSZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETE. 8728

Ágybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágo-sítás díjmentes. Kor és nem megadandó. Pélyes közp. névelés. Orvosilag ajánlva.

„SANTAL” Intézet
VELDUNG P. 124. Bayern. 8723

Orvosi laboratórium Aradon.

Dr. Auszterweil László és Kallós József

v. budapesti poliklinikai orvosi laboratórium
vegyész, együttesen

orvosi laboratóriumot nyitottak.

Vizsgálják: vizeletet, köpetet, dajkatejet,
gyomortartalmat stb. Laboratórium: An-
drássy-tér 7. sz. Anyaggyűjtő állomás:
Erzsébet királyné-körút 9. — Telefon: 168.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziorvos, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
kőartritisz, csond- és meghűlések, bedő-
r- és szélsekképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.-
és ügyelőnk minden gyógyszerterében kapható. —
Főraktár: Yörök József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerterében az „Arany országhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.
Mindennapi szétküldés.

1373

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Nivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.
Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Nivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellen-
ben válaszolunk.

1909. január hó 2.

Keresünk:
Aradra: 1 egy-két évi gyakoriattal bíró
könyvelőt.
Vidékre: 4 fűszer, és vegyes, 3 fűszer és
rőfös, 3 rőfös és divat, 2 vas és fűszer szak-
mabelli magyar, román és részben német, tót és
szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Alánlunk:
Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi
Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot
hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírás-
ban jártasak, esti foglalkozásra egy a kettős
könyvvitelben jártas könyvelőt, továbbá egy cau-
tió képes üzletvezetőt, illetve raktárnokot, 6 fű-
szer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 2 divat és
rőfös, 3 fűszer és rövid, 1 vas és fűszer, 2 cipő,
férfidivat és játék, 1 bőr és 1 üveg és porcelán
szakmabelli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár, igazgató.

**Szőnyegnek verseny nélkül való áron
közvetlenül megszerzése.**

A gödingi termelő- és kereskedelmi társaság (Produktiv-
und Handels-Gesellschaft in Göding) közvetlenül a fo-
gyasztóknak küldi elsőrangú díszszőnyegelt vastag senil-
léből, mindkét oldalon egyforma, páratlanul kitűnő minő-
ségben és csodálatos mintával, a megtevesztésig hasonlít
a valódi smirnai kötött szőnyeghez, szintartásért jótállás

Fali szőnyeg senilléből 5 K 30 f.

100 cm. széles, 200 cm. hosszú.

A szoba legszebb ékesége, a legpraktikusabb ajándék.
Pompás perzsa minták, továbbá állatok, kutya, szarvas,
őzsalád, oroszlan, hattyu, róka stb. Faliszőnyegeink
kivétel nélkül legelsőrangú minőségűek, a nedveség nem
hatolhat át rajtuk és a legjobb higiénikus védelem a
meghűlés ellen.

Elegáns ágyelők
ugyanabból a kitűnő anyagból 1 kor. 60 fill. — Lam-
breken (ablakvédő), nagyon elegáns, bordó és oliv,
120 cm. széles, 140 cm. magas, igen elegáns bordúr-
rel és rojtjal 5 kor. 50 fill.

Rendkívül finom szalonszőnyegek
a legelegánsabb perzsa és secessziós mintákban.
140 cm. széles, 200 cm. hosszú 7 K 160 cm. sz., 200 cm. h. 10 K
130 " " " " 13 K 200 " " " " 300 " " " " 14 K

Minden megrendelő el lesz ragadtatva a minőségtől.
Szállítás utánvétellel. Meg nem felelés esetén szíves
kiszármazás, vagy a pénz visszaküldése.

Produktiv- und Handels-Gesellschaft
Brammer & Stern
GÖDING Nr. 61. sz. (Morvaország) — Számtalan
elismerő irat. 5719

Farsangi idényre!

Legjobban érdekel mindenkit
HOGY HOL!
vásárolhat a legmegbízhatóbban

„Legdivatosabb” Frack és Smoking
ingeket
„Legdivatosabb” Gallérokat és kéze-
lőket
„Legdivatosabb” Angol zephir és Francia
batiszt zsebkendőket
„Legdivatosabb” Csikos és himzett
harisnyákat
„Legdivatosabb” és legtartósabb kez-
tyüket
„Legdivatosabb” lack cipőket

MÜNZ I.

ARAD

elsőrendű uridivat és fanérmű üzletében.

Ugy finom izlés, mint előnyös Fix árak
folytán általánosan elősmert. 171

Steckenpferd- Liliom-tejszappan

a legkitűnőbb a bőrnek. 2275

Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E.,
volt és marad a naponként beérkező elismerő
levelek szerint a leghathatósabb gyógyászati
pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán
tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80
filléért kapható a gyógyszertárakban, drogeriákban,
átszármazásokban és borbélyüzletekben.

A következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

30,000 kötetes
kölcsonkönyvtárába:

Eschelbach: A szeretet boldogít, Vértesi
A.: Varga Imre, Bálint I.: Keleti képek, Han-
kó: Universum IV., Kébor T.: Munka, Korit-
sanzky, Jáva szigetén, Szomaházy I.: Az utolsó
gárdista, Harnos I.: Madame Chaglon üzletei,
Szölössy Zs.: Palma di Palma, Szemere: Dok-
tor Mefisztófelesz, Záray: Az ezredes leánya,
Stacpode F.: A király gyémántja, Várnai:
A francia rémuralom, Várady A.: Reg-
rajzok Petőfi életéből, Baróti L.: Petőfi
adomák, Ritoók E.: A nagy véletlen, Pekár:
Tatárabság, Tábori—Székely: A család Budapest,
dr. Guthi S.: Az éjszakai Budapest, Bánó: Bolyon-
gásaim Amerikában, Jenovay: Vitorlakkal a
föld körül, Brehm Alfréd: Az állatok világa,
Faber: Egy szerzetes naplótöredéke.

Németben: Franzos K. E.: Judith Trach-
tenberg, Schnitzler A.: Liebelei, Alerma Sy-
billa: Eine Frau, Janitschek M.: Eine Liebes-
nacht, Grat M. H.: Der Mann auf dem Bock,
Wasner G.: Dornroschen (Roman) Stille-
bauer: Die blaue Blume Malot: Heimatlos,
Artzibaschew: Sanin, Hornung E. W.: Ein Dieb in
der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch,
Saussay V.: Frauenärzte, Heimbürg W.: Ober
steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische
Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen,
Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und
himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensfrühe,
Verloren Land, Hücker O.: Die verbotene Frucht,
Ballestrem: Die Dame in Gelb, May Karl: In
den Cordillern.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
lenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!
Vidéki bérlek
Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép
ujdonságok érkeztek!
Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenként 14 fill.

Puccini: Manoa, Szirmay: Háromtól hatig,
Férjek venata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland,
Jacobi: Van de ninc, Curtis: Sorentói emlék, Ná-
dor: Kimegyek a temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla,
Csibikém, Kunkel: Nagysád akar tőlem kis babát?
Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én
téged... Nincsen olyan barna leány...
Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malacz,
Rubens: A hollandi leány, Haven: csavargó,
— Strauss O.: A részeg leány.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótfogyzása is meg-
jelent és ingyen kapható.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyv- tárak kiegészítése, és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

401 könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.
Telefon 885. sz.

Megérkeztek a téli divat újdonságok!

Brunner Béla

divat és kőfőnyesség-üzlet

Arad, Szabadság-tér 20.

(Vörösmarty-szék, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt árurak-
tárát, hol a legszebb és legdivato-
sabb kalapok, ingek, gallérok,
kezelők, nyakkendők, keztük, zseb-
kendők, harisnyák, sétatökök és
esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi sport és
gyermek sapkákban!

Divatújdonság francia és olasz
művészet különlegességében.

Kamerl J. pécsi keztügyár főraktára

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.
Videki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték után!

CIPŐKET

urak és hölgyek részére
SEELINGER UTÓDA
orthopéd és divat cipészüzletben
ARAD, Szabadság-tér 4. szám

Szűkebb körökben figyelembe ajánlom orthopéd-
cipőgyártásomat, melyek megőrzik a láb-
egyensúlyt, gyermekeknek ugyanígyan felállóknak
nagykereskedelmi eredményeket értem el, amit számos
állatorvos tanúsít. Készíték a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem különböztethető tartós és
kényelmes. B. megrendeléseket kerem teljes bizalommal

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója

Borszivattyúk,

Tömlők,

Szűrők, Kutak,

Pincegazdászati eszközök,

legelőnyösebben

Kovács Soma és Társa

cégnél 461

ARADON.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni, hogy
Deák Ferenc-utca 33. szám alatt egy

előnyömda, himzés és
fehérnemű varrodát

nyitottam, ahol is elvállalok minden
e szakmába vágó munkákat, melyek-
et a legdiszesebb kivitelben és a leg-
jutányosabb árak mellett készítem.

Tisztelettel 3521

VAJDA JÁNOSNÉ.

Hímző fehérnemű varróleányok
felvételtnek.

Köszönet

Belföldi szöveg
Porosz szöveg
Korvini szöveg
Osztraii kavacszöveg
Kösz
Brikett
Faszén

Szállít waggonszámra, vala-
mint évi kötésre

Klár Andor

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.

Telefon interurbán 446. Bőrgőnyöm: Klár Andor.

Kérjen ajánlatot.

Meszet

Kizárólag fával ágatott
bikarmegyel
(Élő-Rév-Bazilató) 4
Fehér darabos mesz.
Évi termelés
1000 Wagon.

Köszönet

Meszet

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. áll. tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7.sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél,
katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti
ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

POROSZ KÖSZÉN

KOKSZ (PIRSZÉN)

biombezott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhöz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán.

Telefon 46. 3676 Telefon 46.

Hatásában

Felülmulhatatlan

a kellemes ízű, friss Hajós fele

Csukamájolaj

Gyermekek és felnőttek által
egyenként kedvelt; hatalmas táp-
anyagánál fogva az orvosok
előszeretettel rendelik.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Köhögés, Rekedtség

einyálcásodás ellen elismert ki-
tűnő hatású szer a

„Tussinál“ cukorka

ára 60 fillér, és

„Tussinál“ tea

ára egy doboznak 50 fillér.

Dr. Graur Victor aradi fog-
orvos antisept. szájvizének és
fogporának egyedüli raktára.

Egy üveg szájviz 2 korona.

Egy doboz fogpor 1 korona.

Legjobb fekete, le nem mosható

HAJFESTŐ

a Hajós-féle

MELOGEN.

Ara 2 korona.

Kapható a készítőnél: 241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerüzletében

Arad, Andrásy-tér 22., megyenázval szemben,

továbbá minden gyógyszerüzlet és drogeriában.

Zálogtárgyakról

zálogcédulákat, briliáns és gyö-
mánt köveket, tört aranyat veszek.

Születési, névnap, nász és meny-
asszonyi ajándékok

arany, ezüst és

ékszertárgyakban

rendkívüli olcsó árak mellett kap-
hatók.

Farkas J. Streicher

Arad, Tökölvtér I.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weltzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

ármely színben, pontosan, méret
szerint készíttetnek. — Minden e-
szakba vágó munkát a leggyor-
sábban készítek. 836

Legideálisabb szer az arcz és
kéz bőrének ápolására az

„FIZOR“

mely a legkényesebb követelmé-
nyeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszerüzletekben és gyógyszer-
üzletekben.

Főeljárás hely: 1518

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyszár nagykereskedő utaknál Aradon.

Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 30 fillér.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít tetőterek-tázhelyeket, str és folyók
kerítéseket, épület vasalások, gőrröndnyök
szellőztető, vas-ágyak, kerék szék, pe-
dok, szeszlakó tornir vasból, valamint mind-
e szakmába vágó munkát a legolcsóbb
árak mellett.

Építői munkáitára vastagacsal készítek.

Videki megrendelések pontosan és gyors-
sán eszközöltetnek. 1504

Nagy választék strkerítés mintákból ter-
vezéses nagyszabvány. — A minták meg-
tekintethetők a műhelytelepem.

Egy próba mindenkit meggyőz arról,

8416

hogy a **legszebb fehér arcot és kezet** csak a már 15. év óta általánosan közkedveltségnek örvendő és ártalmatlan **Kárpáti-féle** használata által lehet elérni, mely eltünteti úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél szeplőt és minden arctisztatlanságokat, fagyás és bőrbetegségeket. — **Zsirtalan, ideális szépítőszert.** 1 adag 1 korona, mely 2 hónapra elegendő. Kapható a feltaláló **Kárpáti János** gyógyszerésztárában Arad, Borez Béni-tér 15. sz. — Továbbá droguériákban.

Benzoe-Tejcrème

Csak akkor valódi, ha az itt látható védjeggyel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkosodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétkúldási raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Bajos Arpad, Kreisz Géza, U. Konuth Pál, King Lajos, Rozsnyay J. Örk., Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerésztárában. Vojtek és Wéles droguériáknál.

Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszerésztárában. Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerésztárában. Pécskán: Rokszin János gyógyszerésztárában. Simándon: Csiky Lukács gyógyszerésztárában. Szikszón: Párdy Ede örk. gyógyszerésztárában.

5721

Új lópatkolda és kovácsműhely.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki lóartó közönséget, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

lópatkoldát és kocsikészítő műhelyt létesítettem

Nádor-utca 4. sz. alatt, Nemess Géza házában.

Készítek mindenféle **gyógypatkókat**, kivanatra istállóban is vasalok, elváltalom a lóvasatást havonta, a legmértékesebb árk mellett, ugyesintén mindenféle ural fogatokat a legnagyobb igényeknek megfelelően készítek. Midőn ezen vállalatomhoz fogtam, kerem a nagyérdemű közönség szíves partfogását. 2338

Kiváló tisztelettel

Schreiber Ferenc,

okleveles és speciális lóvasaló.

Légszeszgyár Arad.

A legszebb kivitelű és legújabb légszeszcsillárok álló és függő gázizzó fényre, valamint a legjobb és legcélszerűbb szerkezetű légszeszfűrdő és fűtőkályhák, légszeszvasalók, valamint légszesztűzhelyek

állandó és nagy raktára. Hajó-u. 3. Légszeszgyár Arad.

Az aradi légszeszgyár által létegetett legjobb minőségű izzótestek a következő helybeli üzletekben kaphatók darabonként 60 fill. arban: Forray-u. 2/b. Müller J. és Fia, vegyértisztító intézet.

Aztól Péter-u. 2. Diamant Ferenc, villanyszerelő. Andrássy-tér 25. Tapolcsányi Gyula, keféru üzlet. József főh.-ut 11. Müller J. és Fia, vegyértisztító intézet. Erzsébet-u. 13. Licker Viktor, fűszerkeres k

MIÉRT LEGJOBB MATILD CZIPÓ CRÉM??

mert a **MATILD CZIPÓTISZTÍTÓ CRÉM** vizhatlanná teszi a bőrt és tartós fényt kölcsönöz a czipőnek.

MATILD CZIPÓ CRÉM

kapható mindenütt.

Egyedüli készítője **Schärer J.** Arad, E. Vasaszt-utca 1/a.

— Viszont eladók magas árkedvezményben részesülnek. —

Szál Testvérek

fióközlete Orsován 3473

a következő triss és kitűnő minőségű sós halakat ajánlja, és pedig:

Keszeg	elsőrendű	55—60	koronáért.
	másodrendű	50—55	
	harmadrendű	44—48	
Lopár	Kisebb közép ponty	65—70	
	Közép ponty	70—80	
	Sós csuka	45—60	
	Fehér sós hal	45—70	
	Vegyes	50—60	
Trahanac	Nagy sós ponty	80—90	
	Sós harsa	85—90	
	Vegyes	70—80	

100 kg.-ként előleg és utánvét mellett helyt Orsova pályaudvar. —

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc**, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, meggyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcüri ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5—6-azori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle **MARGIT-CREME** pártatlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflege” nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A **MARGIT-CREME**, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Készítette:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ár 1 korona. 261

Aki pénzének nem ellensége

fűtőkályhájánál szabadalmazott

HÓFOGÓ FÜSTSZEKRENYT

alkalmaz, miáltal

40% tüzelő anyagot takarít meg.

A füstszekrény kapható 16.- koronáért

a Magyar Benoid-gáz Részvénytársaságnál Aradon, Pécskai-ut 13/4.

Ne **OVAKODJUNK** **utánzatoktól** **Ne**

COGNAC

bevásárlásnál határozottan
Gróf Keglevich István utd.
hírneves gyártmányait kérjük.
Bel- és külföldön **KIÁZRÓLAG DISZOKLEVÉLLEL** kitüntetve. 5705

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.

Van szerencsém igen tisztelt
vövöim b. tudomására hozni,
hogy kizárólag csak
saját termésű boraimat
bármilyen kis mennyiségben is
árusítom és üvegekben házhoz
szállítom. Szőlő termelésemet
tettelesen nagyobbítottam s így
módomban van a legmagasabb
igényeket is kielégíteni.

2997 Tisztelettel
Quirini Sándor
Aulich Lajos-utca 7/E.
Telefon szám 297.

Elismerő oklevél: Nyiregyháza Kitüntetve: Pécs, Temesvár

„Lapidim” tüzalágyujtógyár részvénytársaság

Nagyberezna, Ungmogye. —

Aradi iroda és főraktár: — **Spira Mórnál.**
Andrássy-tér 3. szám.

Telefon szám: 680. sz. 1612

„Lapidim” segítségével aprófa használata nélkül gyújthatjuk meg a tüzfát; erre szolgál a legkisebb, tehát legolcsóbb tüzalágyujtó.
Közvetlenül minden más gyúlékony anyag igénybe vétele nélkül lehet a szénalágyujtó „Lapidim”-mal, a kőszén és pirszén (koksz) meggyújtani.
A kazán alágyujtását, melyre eddig kőszénre kellett tüzfát pazarolni, szintén a cőfra szolgáló „Lapidim”-mal kenyéymesen elvégeztethetjük.
Nagyon lényegesebb a megakasztás a szénalágyujtó használatánál, minthogy ez a tüzfát (nemcsak az aprófa) teljesen nélkülözhetővé teszi egy alágyujtás, még sem kerül 3 fillérnél többé.
Számottevő oszlopot képvisel az a megakasztás is, melyet azáltal érünk el, hogy minden alágyujtást egy darab „Lapidim”-mal eszközlünk. A fával való alágyujtással nem állott módunkon pontosan mértéket tartani és néha egész felesleges módon pazaroltuk a mindinkább dráguló tüzfát.

Kapható minden fűszer, vegyes, festék és vaskereskedésben.

Nagy és kiskisbányai raktár: Nagy Farkas, Kneffel - ároly és fia, Pollák József és Weisz David üzleteiben. — Vízontelárusítóknak megfelelő kedvezmény.

Teljes gyakorlattal bíró
ügyvédjelölt,

ki a román nyelvet tökéletesen bírja, előnyös feltételek mellett irodámban
azonnali alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok

Dr. Márkus Mihály

ügyvéd, Gyulán cím-
zendők. 18

Paladics György

épület- és butorasztalos

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc-utca 33. szám alatt egy
épület- és butorasztalos
műhelyt nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Épület, butor, portál- és iroda-be rendezések a legszebb kivitelben a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel 3886
Paladics György,
épület- és butorasztalos.

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dus raktáramban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.
— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szak-képzett segédem által végeztetem. 561

Nyilvános kölcsönkönyvtáramban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,
Deák Ferencz-utca 28 sz.
Telefon szám 35.

Heim Ferenc

képesített kőművesmester

Arad, Jóna-utca 36. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az
építkezési szakmába vágó
mindennemű új épületek, lakházak, magtárak, istállók építését a mai kor igényeinek megfelelően a lehető legjutányosabb árban készítek, ugy-szintén célszerű átalakítások és kisebb-nagyobb javításokat, s megbízás folytán a szükséges terve-tek készítését a legelőnyösebb fel-tételek mellett vállalok. Miért is a nagyérdemű közönség becses párt-fogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,
1441 képesített kőműves mester.

TÖRLEY PEZSGÓ
CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

3928

Globin
czipőtisztítószer
legszebb

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

Kerlen határozottan Globin-t
Frisz Schulz Iun. A. G. Gyárától. 575-1

Vigyázz! Sok értéketlen után-
zatot kínálunk. Vigyázz! Sok értéketlen után-
zatot kínálunk.

PAGLIANO-SYRUP

Legjobb vértisztító szer
ERNESTO PAGLIANO profesor Nápolyban.
Calata 8 Marco 4. 5019

Evezve a hivatalos orsz. gyógyszerkönyvb. **Kitüntetve** a gyógyszerészeti kiállításon 1894-ben, a Hygienikus kiállításon 1900-ban és majlandi nemzetközi kiállításon 1906-ban az **aranyéremmel.**

Üvegekben, dobozokban (peralokban) valamint comprimált | Kérje mindig Ernesto Pagliano, Nápoly védjeggyel. Megrendelés vagy tudakozás
tablettákban (pizulák) minden nagyobb gyógyszerertárban kapható | miatt tessék Real-Apotheké Sokrates Braccetti-Aia (Südtiroli) fordulni.

DEPILLOR**HAJVESZTŐ.**

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövekedés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ára utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utáztatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Fagyviszketegségeknek

biztos megszüntetésére,

Fagydagának

gyors elmulasztására kitűnő hatású szer a

„Frigin“

(LŐRY. VÉDVE.)

Egy üveg ára ecsettel együtt — 70 fillér.

Vigyázzunk a „FRIGIN” névre.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer**NEVER.**

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban

241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.**Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.**

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat,

vas- és rézbutorokban,

a legjobb kivitelben.

3796

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

Raktár- és gyárhelyiség: Aulich Lajos utca 14. sz.

Telefon 423. szám

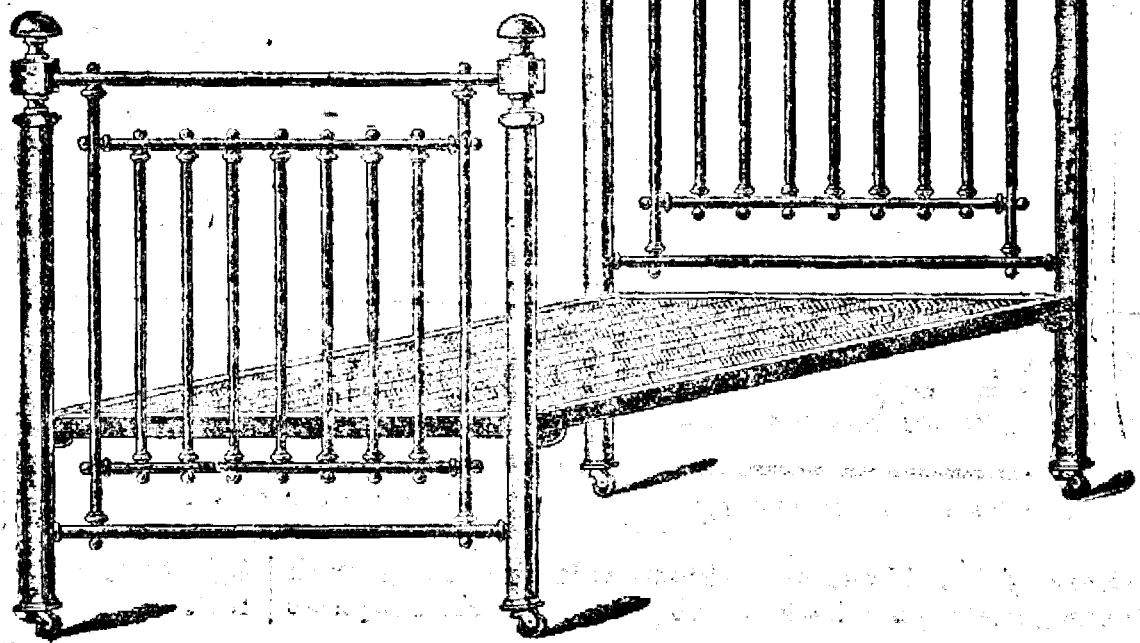
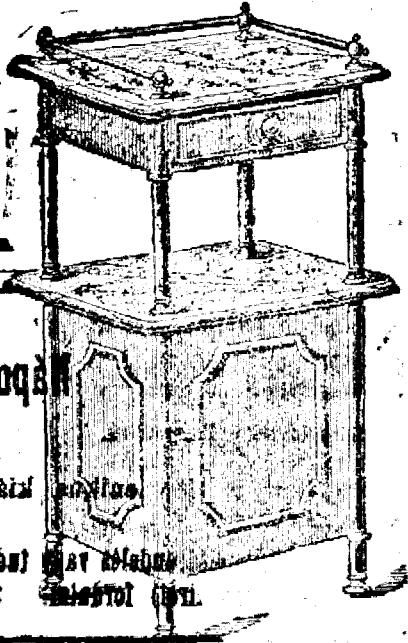
= Árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. =

sodronyágybetétek

vas- és fakerettel. minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Szíves megrendeléseket kér

tisztelettel

FLEISCHER TESTVEREK.

Aki
szamos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 30 fillérért egy
üveg 271

Rumkivonatot.
Ebből a rajta levő uta-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumot készíthet.
Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
gyógyszerésznél.

Női kalap divat szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség
h. tudomására hozni, hogy válogatott izlésű
modeljeim
az **Őszi és téli szezonra** megérkeztek.
Düsen fölésezt raktáram által abban a kelte-
mes helyzetben vagyok, hogy úgy a legkényesebb,
mint a legszerényebb igényeket kielégítek.
Számos látogatásért end 5281

Grünblatt Antónia
Arad, Szabadság-tér II., L. em.
(a Glöck húscsarnokkal egy házban.)
Gyűszűkalapok a legprévidebb idő alatt elkészíthetők

101-1908 sz. végrh.

Arverési hirdetmény.

Ahulirt kiküldött bír. végrehajtó
ezennel közhirrő teszi, hogy a
világosi kir. járásbírósnak 1908.
évi V. 546. 565. és 609. sz. vég-
zése folytán hivatalból és Dr.
Montia Emil világosi ügyvéd által
képviselt Délmagyarországi szap-
pangyár társaság, Klein és Banel,
Első m. parafadugó gyár, Frank
Henrik Fiai Hygeia és a Hungaria
ostornyélgvár, temesvári, kassai
és bpesti cégek részére végrehaj-
tást szenvedett világosi lakos al-
peres ellen 101 k. 60 f., 95, 75,
40, 35, 52, 30, 152, 94 és 44 kor.
tőkekövetelés s jár. erejéig elren-
delt kielégítési végrehajtás folytán
alperestől lefoglalt és 1192 kor.
23 fillérre becsült ingóságokra a
világosi kir. bíróság 1908. V. 546.
565. és 609. számú végzésével
az árverés elrendeltetvén, annak a
korábbi vagy felülfoglaltatók köve-
telése erejéig is, amennyiben azok
törvényes zálogjogot nyertek volna,
Világos községben, végrehajtást
szenvedettnek a Fő-utcán levő üz-
lethelyiségében leendő megtar-
tására határidőül 1909. évi január
hó 11-ik napján délután 1/3 órája
kitűzetik, amikor a bíróság le-
foglalt bolti áruk és berendezések
s egyéb ingóságok a legtöbbet igé-
rőnek készpénzfizetés mellett, szük-
séges esetén becsáron alul is el fog-
nak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az
elárverezendő ingóságok vételára-
ból a végrehajtató követelését meg-
előző kielégítéshez jogot tartá-

nak, hogy amennyiben részükre a
foglalás korábban eszközöltetett
volna és ez a végrehajtási jegyző-
könyvből ki nem tűnik, elsőbbségi
bejelentéseiket az árverés megkez-
déseig ahulirt kiküldöttnél írásban
vagy pedig szóval bejelenteni, el-
ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdet-
ménynek a bíróság tábláján tör-
tént kifüggesztését követő naptól
számíttatik.

Kelt Világos, 1908. évi decem-
ber hó 24-ik napján.

Thuránszky.
kir. bír. végreh.

22897-1908. kh.

Hirdetmény.

Az aradi rendőrkapitányi hi-
vatal, mint elsőfokú iparhatóság
és az aradjárási főszolgabírói hi-
vatal mellett 1909. évben működő
iparhatósági megbízottak válasz-
tásának határidejéül 1909. január
hó 9. napjának d. u. 3 óráját a
kapitányi hivatal iparügyosztálya-
ba kitűzöm, mikorra az önálló keres-
kedők és iparosok a választás meg-
ejtése céljából meghivatnak.

A választók jegyzéke ugyan-
csak előbb jelzett hivatalban be-
tekinthető és az az elleni netáni
felszólalások ugyanott írásban
benyújthatók.

Arad, 1908. évi december 18.

Sarlet,
főkapitány.

**Kávé- és gyarmatáru nagykeres-
kedés keres képviselőket
jutalék ellenében,
olyanokat, akik privátvevők-
kel állandóan érintkeznek s eset-
leg más cégek részére is utaznak.
Ajánlatok Fiuméba, 202. sz. posta-
fiókba küldendők.**

101

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDÁJA
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Nagy könyvkötészet.

Befőtartandó.

NYOMDÁJÁT,
ami mindenféle nyom-
tatás mellett gyorsan,
pontosan és a legma-
gásabb költségekben a
legjobb árban készíttet-
nek el.

Aradi Közlöny
a legnagyobb és legter-
jedőbb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:
1 évre 24 korona.
1 hónap 2 korona.

Udvaron:
1 évre 28 korona.
1 hónap 2 kor. 40 f.

Postaköltség: minden kék.
Kiadóhely: Arad.

Eljegyzés és esküvői kártyák, pontozás és csinos kiállítások.

Aradi Közlöny
Lapigazgató: ...
Nyomdász: ...
Kiadóhely: ...

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI
ÜVEGCSISZOLÓ-, MŰVEGEZŐ- ÉS TÜKÖRGYÁR
ARADON, V. PÉCSKA-UT 17.
TELEFON 525. TELEFON 525.
1908. október 21-én szerdán megkezdte üzemét.

Elvállalja: Csiszolt és sima tükrök, rézbe-
foglalt és egyéb művegezesek,
modern kirakat berendezések, ed-
zett üvegtáblák, velencei tükrök
stb. gyors és jutányos elkészíté-
sét. Régi tükrök új fon-
csorozása mérsékelt árak mellett.

3341

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni,
hogy Vörösmarthy-utca 1. szám alatt volt könyvnyomdát

papírkereskedéssel kibővítve
a Weitzer János-utca

(Éles Ármín fűszerkereskedése mellé) **helyeztem át.**

Kérem a nagyérdemű közönséget, hogy miként eddig,
úgy ezután is szíves támogatásában részesíteni kegyeskedjen.

Kiváló tisztelettel **WEISZ FÉLIX.**

8770

Storm Slipper
és
**HO-
CZIPÓK**
könnyűek, ele-
gánsak
és tartósak.

WELLSCH FRANKL & CO.
Kaphatók Aradon.
Guttman és Berger,
Münz I, Meisl és Ad-
ler, Brunner Béla és
Weinberger János ke-
reskedésében.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönségnek
becses tudomására hozni, hogy a Ferray-utcában (Gróf
Nádasdy-palota) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

kész női és gyermekruha-üzletet

nyitok, a hol mindennemű női- és gyermekruhák, ugy-
mint cosztümök, pongyolák, aljak, blúzok, jouponok és
gyermekruhák a legújabb szabás szerint, nagy választék-
ban kaphatók. 105

Costümök, bál- és gyászruhák 24 óra alatt készíttetnek.
A nagyérdemű hölgyközönségnek becses pártfogását
kérve maradok kiváló tisztelettel

Brüller Lajos

kész női és gyermekruha-üzlet, Ferray utca (Gróf Nádasdy-palota.)

Saját termésű kitünő
tisztán kezelt magyaradi
ó és pecsenyehorok
úgy nagyobb mennyiségben, va-
lamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

ügyvéd 555

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fia
tanulónak

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csillagszóró gyertya.

Meglepő fényhatású, ártalmatlan tűzijáték
a karácsonya díszítésére.

— Kényelmes, egyszerű kezelésű. —
Teljesen veszélytelen, füst és szagnél-
küli készítmény.

Egy doboz ára 12 drb. tartalommal 40 fillér,
darabja 4 fillér.

Óriási csillagszóró drbja 60 fill.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

801

Arad, Szabadság-tér.

Valódi
OROSZ ÉS CHINAI TEÁK.

Legfinomabb

1331

ANGOL RUMOK.

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

— Városi és megyei telefon szám 455. —

A K I N E K

Ismeretség híján

szászárura,
szécsényre,
kiszécsényre,
jónyvárora,
segédsre,
ispánra,
szászvárosra,
kiszécsényre,
szécsényre,
kiszécsényre.

kiszécsényre,
szászvárosra,
szécsényre,
szécsényre,
szécsényre,
szécsényre,
szécsényre,
szécsényre,
szécsényre,
szécsényre.

Valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetés

rovatait használja.

Ismeretség hiányában

ez uton keresem oly előkelő, humanus uriember pártfogását, ki hajlandó lenne fiatal, csinos uri asszonykát valamely megfelelő állásba protesálni. Levelek „Örök hála” jeligré a kiadóhivatalba. 103

Jzr. uri családnál

üzletes házikoszt kapható. Cim a kiadóhivatalban. 104

Hímző és előnyomda üzlet

olcsón eladó. Bővebbet Szabadság-tér 14. sz. 112

Eladó

1 új hajós, 1 új családi varrógép, 1 csinos kisebb Wertheim Cassa olcsón. Bildhauer, Orczy-utca. 111

Keresek megvételre

a belváros közelében egy házat, mely áll 4, 5, 6 szoba s minden mellékhelyiségből, örök áron, esetleg haszonbérbe. Ajánlat „Ház” jeligrével a kiadóba adandó. 99

Egy különlegességi

óriási Edison Fonográf, 1/4 óránként felhuzható, iroda részére mint nappali előirt munkákra és nagyobb családoknál mint nyelvtanár használható, olcsón eladó. Florucz, Zsófia-utca 9. 17

Német nevelő

január 15-től állást keres. Leveleket „Nevelő” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 98

Mérlegképes könyvelő

elfogad restanciáknak feldolgozását, mérlegkészítést vagy más szakmabeli munkákat, esetleg könyvelést állandó mellékfoglalkozásnak mérsékelt díjazás mellett. Cim a kiadóban. 97

Intelligens

gazdasszony, jó szakácsnő a háziasszony támasza kerestetik, idősebb hölgy mellé. Egyedül álló 30-50 év közötti nő előnyben részesül. Ajánlatok esetleg bizonyítvány másolatokkal Bauer Károly urhoz, Arad, Fábian-utca intézendők. 95

Ügyes keresztény segéd

ki a fűszer, vas és rövidáru szakmában jártas, vidéki fogyasztási szövetkezetbe azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatokat „Ügyes” jelige alatt továbbit a lap kiadóhivatala. 3785

Legjobb francia divatlap

a „La Toilette Moderne”. Ára számonként 1 kor. 20 fill. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében. Arad, Weitzer János-u. 201

Zongora,

használt, teljesen jó karban, lakáskényszer miatt 120 koronáért eladó. 20

Eladó szán.

Alig használt, majdnem új. Bővebbet: Domány Józsefnél, Szabadság-tér 16. 46

Egy angol nő

órákat adni ajánlkozik. Tudakozódni lehet lakásán, Andrassy-tér 8., földszint, ajtó 4., Janiga Andras szobánál. 3858

Alkalmi vétel:

2 diszes Consoltükör és egyéb butordarab elköltözés végett minden elfogadható árban eladó. Felvilágosítás szíveségből Rubinstein Mornal, Minorita palota. 50

Kiadó

egy üzlethelyiség Kossuth-utca 3. alatt. 88

Gyakornok

azonnali belépés mellett irodámban felvétetik. Nemess Géza gabonakereskedő. 93

Üzleti könyvek:

strazzák másolókönyvek stb. Irodai kellékek, írószerek, levélpapírok és ügyvédi nyomtatványok legkedvezőbb beszerzési forrása. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése. Ugyanott tanuló fiú és leány alkalmazást nyer. 3161

Vidéki

fogyasztási szövetkezet fűszer-, vas- és rövidáru szakmában teljes szakképzettséggel bíró, kaucióképes román nyelvet bíró keresztény üzletvezetőt keres. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala „Szakképzett” jelige alatt továbbit. 3741

ATLANTTIKA

Miért csak az Atlantikában vásárolt kávé, tea, rum és a velük járó teasütemény, cukorka, csokoládé (Gerbaud-féle is) valósággal élvezeti cikkek?

Mert Aradon kizárólag ott kapni fűszer, illatszert és egyébeknek bosszantó szagától mentesen ezen árucikkeket. — Vidékre bérmentesen küldjük áruinkat

5587

Mit jelent: **ATLANTTIKA?**

Kávé, tea, rum speciális üzlet!

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)

Saját villanyüzemű pörköldéknben naponta friss kávé pörkölés.

ATLANTTIKA

ROMÁN

KARÁCSONYI

nagy kiállítás

FISCHER SIMON

Nagy Áruházában Arad, Szabadság-tér 12. sz.

Tisztelettel értesitem a tisztelt Arad és Vidéki Román vevő közönséget, hogy az idén a Román Karácsonyi ünnepekre külön ujonnan felszerelt nagy Játék és Ajándék kiállítást rendeztem és az árakat bámulatos olcsóra leszállítottam.

1101

Kiváló tisztelettel **Fischer Simon.**